Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمبنۍ ټولګه

غوټۍ اورژېده

(افساني)

ليکوال : ګل رسول ايلمَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

پيل کوم په نامه د الله چي ډېر مهربانه او بخښونکے دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق د لیکونکي په حق کښې خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

یادګیرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي کهٔ کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د ژوند د ربښتنې واقعې سره مناسبت لري نو دا به قطعاً یو اتفاق وي ځکه چې لیکوال د ټولنې خبرې کوي د ذات نهٔ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژنګلو

کتاب نوم	----------------	غوټۍ اورژېده
لیکونکے	----------------	ګل رسول ایلمؔ
رابطه نمبر	----------------	**03449507275**
اي میل	----------------	***mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com***
اشاعت	----------------	اکتوبر **2021**ء
کمپوزر	----------------	ګل رسول ایلمؔ
بیه	----------------	**250** روپۍ
شمېر	----------------	پېنځهٔ سوه
پروف ریډنګ	----------------	همایون غزلؔ
د چاپ ځائے	----------------	عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور ***aamirprint2010@gmail.com*** ***0300-9019499***

د موندلو درکونه

* حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
* پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
* سدیس بک ډپو مېن بازار منډا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوون

د هغه چا په نوم چې ټول عمر ئې زما په نوم فخر کړے دے او
زۀ ئې د دُنيا او په اخيرت د خپل سرتاج ګڼلے يم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالي

* د پښتو د افسانې او شعر لوئې نوم (لائق زاده لائق) صېب ته چې زما اوستاذ دے او زما ئې په ډېر اخلاص سره رهنمائي کړې ده -
* زما خوږ يار همايون غزل صېب ته چې په ما ډېر ګران دے -
* هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

په درناوي
ګل رسول ايلمؔ
کوز دير بخت بلنده خادګزئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

❖ د ګل رسول ايلم افسانې 10
❖ غوټۍ اوړژېده يؤ تاثر 15
❖ شلمه صدۍ او پښتو افسانه 17
❖ ګل رسول ايلم او افسانه 20
❖ د ګُل رسول ايلم " غوټۍ اوړېژېده" 21
❖ دا قيصې 23
❖ د ايلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې 24
❖ خپلې خبرې 28
1) نيمګړے ارمان 31
2) حوالات 37
3) دوه بجې 42
4) بدل 49
5) غوټۍ اوړژېده 53
6) قاري صيب 57
7) د ټوپک شپېلۍ 61
8) قلم 68
9) خندا کۀ ژړا 74
10) رحم 80

(c) ketabton.com: The Digital Library

11) د میني کور 83
12) لوي سړے 87
13) تش لاس 92
14) زهر 95
15) تمّنا 97
16) جرم 99
17) چغې 102
18) درې بنې 105
19) ننداره 109
20) څادر 111

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، کۀ اردو ادب دے، کۀ نړیوال ادب او کۀ پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مېلان د افسانې په لوري دے ، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نګار او تخلیق کار نه د نوؤ نوؤ تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوؤ موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو کۀ زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نګارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راؤچته شوې وه او له ځان سره یې څۀ راؤړي وو زمونږ افسانه نګارو دا د هغه ځایه نۀ خوځوله ، هم په هغه ځائے باندې ساکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جامد ولاړه وه، خو ولې کۀ مونږ وګورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچې وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر کښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې کله پښتو افسانه د اروابناد طاهر افریدي صیب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ کړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود يې مات کړو ـ نن سبا ښاغلے فاروق سرور د پښتو افسانې سر څنه کوي ـ پښتو افسانه يې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا کړه ـ اروابناد طاهر افریدي چې د علامتي افسانې کومه ابتداء کړې وه فاروق سرور په دغه لړ کښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله ـ پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجرید په لور ګامزن کړه ـ هغه وخت لرې نۀ دے چې پښتو افسانه د نړیوالې افسانې سره په یوصف کښې څنګ په څنګ ودرېږي ـ

پښتو ادب کښې د افسانې په لورې د نوي کهول دغه زیات مېلان او رجحان یو نېک شګون دے خو ورسره مونږ له پکار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ کښې د جمود ښکار نۀ شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ کړو نۀ دا چې هم هغه زوړ امام او زړې تراوې ـ یو بهترینه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړیوال ادب د افسانو سره یوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنیاد هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضروري دے چې زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوې تحفه ده او دا لازمه خبره ده چې کوم ځائے د یو څیز بنیاد او اصل وي د هغې د معیار مرکز به هم هغه ځائے وي ـ پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل صیب په خپل کتاب" پشتو زبان و ادب کی تاریخ "کښې لیکي چې:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرک سبب ګرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي ـ

ګل رسول ایلم د نوي کهول یو نمائنده شاعر او ادیب دے ـ ډېر فعال، متحرک او خواري کښ لیکوال دے ـ موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ لیدل نۀ دي شوي بلکې د سوشل میډیا په ذریعه مو پېژندګلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانګړې حواله ده ـ ګل رسول ایلم د څۀ مودې راهسې افسانه لیکي او اوس ئې د " غوټۍ ورژېده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چې په منثور ادب او بالخصوص قیصه ایز ادب کښې یوه ښۀ او ګټوره اضافه ده ـ د موصوف دغه افسانې هم روایتي افسانې دي ـ دا خو ښکاره خبره ده چې یو لیکوال او تخلیق کار چې د کومې خاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغۀ به د هغه روایاتو او کلتور اثر ضرور وي، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه اثر د هغهٔ په تخلیق کښې څرګندېږي، څکه چې یو ادیب هغه څهٔ بیانوي، د هغه څهٔ ترجماني کوي څهٔ چې هغه په خپله تولنه کښې ویني ګوري ـ لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے ـ نو خبره د اثر اخستو ده ـ بیا په افسانه کښې د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کېږي او څنې نقادان په افسانه کښې د ټولو نه اهم څیز هم قیصه ګڼي ـ

پروفېسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانہ میں قصہ (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني خاؤرې یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثرو پښتنو افسانه نګارو په خپلو افسانو کښې د پښتني روایاتو او پښتني ټولنې ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي ګل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کښې د خپل ژوند او ټولنې لیدلي کتلي نشیب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کښې بیان کړے دے ، د دوي افسانې د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نهٔ صرف زړهٔ راښکونکې ترجماني ده بلکې د دغه ټولنې ژوندي جاړن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

متاثره ده ځکه چې د دوي د افسانو اکثر قیصې د پښتني روایاتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قیصې دوي د خپلو افسانو د ملا تیر ګرځولې دے ـ دا شاه زلمے په خپله خاوره بې کچه مئینن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educateکولو په غرض ئې قلم په ګوتو کښې نیولے دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره یې د افسانې غوندې موثره میډیم ځان دپاره غوره کړے دے ـ دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي ځکه نو زۀ دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دې افسانو لوستو ته رابلم او بس دومره به اووایم چې

" خدا کرے زور قلم اور زیادہ "

په درناوي
واجد ودان خلیل
کوزه پشتخره پېښور
۱۱ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورژېده یؤ تاثر

کۀ نۀ وي نۀ وي نو څۀ دپاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړے دے او ښۀ پۀ آب و تاب مخ پۀ وړاندې روانه ده او پۀ خپله لمن کښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختیا رانغاړي او د پښتو ادب پۀ جولۍ کښې ئې ځایوي ۔پۀ اول اول کښې به اوږدې اوږدې افسانې لیکلے شوې چې قیصه به ئې پۀ خوند خوند د انجام پۀ لوري زغلېده بیا یؤ وخت راغے چې علامتي او تجریدي افسانې مخې ته راغلې او بیا وریسې مختصرې او ځنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اولیکلے شوې ټولې پۀ خپل خپل ځائے ښې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه پۀ د افسانې پۀ قیصه ایز او بیانیه اسلوب کښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه پۀ بله (علامتي او تجریدي) افسانه کښې نشته ۔د افسانې پۀ دې سفر کښې د ځلمو لیکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده۔

کنهو ځلمو د خپلې مطالعې پۀ اثر کښې افسانې لیکلې دي او ښې ئې لیکلې دي کم از کم زۀ ئې د مقدار او معیار دواړو نه مطمئن یم ۔ پۀ دې ځلمو کښې ښاغلے ګُل رسول ایلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې" غوټۍ اورژېده "تیاره کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ـ ما ئي ټولي افساني ؤلوستي چې لنډې او اوږدې دواړه قسمه افساني پکښې شته ـ کوم لوازمات چې د ادب اُستاذانو د يوې افسانې دپاره ټاکلي دي نو دې ځلمي ګُل رسول ايلم د هغې پۀ رڼا کښې خپلې افساني تر خپل وس پورې د معيار پۀ تله تللې دي ـ تر ډېره حده پورې ئې کوښښ کړے دے چې بې ځايه طوالت اونۀ لري او د مطلب خبرې پۀ ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښې راغونډې کړې دي چې افسون هم لري، تجسُس هم لري او انجام ئې هم فکر ژن دے قارې پۀ حيرت کښې پرېباسي ـ

دا د ګُل رسول ايلم کتاب ټولې ټالي شل افساني لري او زياتره وړې افساني دي چې زمونږ ځنې ليکوالان ملګري ورته "افسانچې "وائي خو بهرحال ښۀ کوښښ دے چې د ګُل رسول ايلم صيب ارادې پخې وي او افساني ليکلو ته ئې فکر وي نو اُميد کېدے شي چې پۀ راروان وخت کښې د افسانې يو معتبر ليکوال اوګرځي انشاءالله ـ زۀ داد ورکووم او دُعاګو يم چې تل دې برياله وي فکر ئې تاند غواړم ـ مننه

پروفېسر ډاکټر اسلم تاثير اپريدے
۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلمه صدۍ او پښتو افسانه

د ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د افسانو ټولګه غوټۍ اورژېده یو نظر........ لائق زاده لائق

پښتو ادب په شلمې صدۍ کښې ډېر رنګونه بدل کړۀ .د دې نه وړاندې د کلاسيکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانۀ د قبائيلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزګار نۀ وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نيکۀ د مغلو دربار نيولے وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او يا بزرګانو ، صوفيانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو -

خو شلمې صدۍ پښتو ته ډېر څۀ ورکړۀ .... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخيلي .... د غزل بابا حمزه شينواري .... لوې خيړنکار افضل رضا لوې هنر مند خيال محمد لوې استاد رفيق شينواري .... لوې ډاکټر رحمان لوې ستركه ور صاحب زاده عبدالقيوم خان او داسې نورد شلمې صدۍ دغه لويو خلقو بيا نور لوې خلق پيدا کړۀ چا چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه.دغه شان شلمې صدۍ د خدائي خدمتګارو قربانۍ هم اوليدې او افغانستان ته د روسيانو راتګ هم ...... دې صدۍ د هاغه قام پرستو مخونه هم اوليدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرخ کړل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو .د شلمې اخري لسیزو پۀ دې خاورې لمبې بلې کړې د ګوندونو پۀ نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړۀ .چا چې پۀ ټول عمر کښې کابل نۀ وو لیدلے هغوي د پېسو پۀ خاطر اروپا ته اوتختیدل دې ټولو حلاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړۀ چې د پښتو شاعرۍ ته بغاوت راغے او افسانه سلګو اونیوه د زیتون بانو،ګل افضل خان ،ارباب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده .... اوس زیات لیکوال المیې لیکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولګه "غوټې اورژېده" هم د ځلمي لیکوال ښاغلي ګل رسول ایلمؔ د ژوند المیې دي چې د خپل عنوان پۀ غیرہ کښې هر څۀ کښې ئې هر څۀ خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو پۀ هنداره کښې د ایلمؔ تصویر واضحه جوړېږي .... هغه یو حساس او دردیدلے زړۀ لري پخپله هم د یو ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې" ایلم" دے-

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده .... هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه ګېر چاپیره ویني او هُم دا د یو ښۀ افسانه نګار کمال دے د ښاغلي ایلمؔ محرومې هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي....... اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان پۀ دغه راز پوهه دے-

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې پۀ راتلونکي وخت کښې به د ګل رسول ایلمؒ مشاهده سېوا کیږي او چرته چرته چې" غوټۍ رژیږي " نو ایلم جان به پرې نورې ساندې وائي.

سترګې ئې غړېږي خو څۀ نۀ ویني
داسې د ړندو پۀ ښار کښې اوسمه

لائق زاده لائق صیب
پخوانے ډایریکټر
راډیو پاکستان اسلام اباد
و پرائیویټ سیکټري وفاقي
وزارت امور کشمیر
صحت،ریلویز و پاپولیشن
ویلفئیرز اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل رسول ایلم او افسانه

"غوټۍ اورژېده " د ګل رسول ایلم صیب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو پهٔ تول پوره دي . دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېرو لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نهٔ دے ګل رسول ایلم صیب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې ښې لیکلې دي . د معنې پهٔ لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتیږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي اُمید لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هُم ښهٔ معیاري افسانې لیکي۔

زهٔ پهٔ دغه زیار ګل رسول ایلم صیب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې پهٔ دومره کم عمرۍ کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو۔ ډېره مننه

پهٔ ډېر درناوي
سلیم منور اشتنغر چارسده
۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګُل رسول ایلم " غوټۍ او ړژېړه"

پهٔ داسې وخت کښې چې هر یؤ ځلمے او پېغله شاعرۍ پسې لیونۍ ده یؤ ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانګلي دي ـ او د ګڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوے دے ـ چې ګُل رسول ایلم ماته د خپل کتاب پهٔ حقله اووئیل نو د حېرانتیا سره سره زهٔ خوشحاله هم شوم ـ زما د خوشحالۍ واحد وجهه د یو ځوان د ادب پهٔ مېدان کښې نثر او پهٔ نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو ـ ځنګه چې ادب لویه پراخه سینه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنګونه لري ـ زمونږ د افسانې پهٔ تاریخ کښې زاخیلي صیب نه تر نورالامین یوسفزي صیب او د سیده بشرىٰ بېګم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج ختکې، زیتون بانو ، سلمىٰ شاهین پورې ګڼ شمېر افسانه نګاران مونږ وینو ـ او زما خپل مېدان نثر او پهٔ نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالي پهٔ ځائے وه ـ دا پهٔ خپل ځائے ډېر د ویاړ مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده ـ تحقیق، ناول، افسانه پرمختګ کوي لګیا دے او د پښتو ژبې جولۍ د قیمتي پنګو نه ډکېږي ـ او پهٔ دغه پنګه کښې د غوټۍ اورېژېده پهٔ نوم یوه بله قیمتي ډالۍ واچولې شوه ـ زهٔ پهٔ دې زیار او کار ایلم ته مبارکي ورکوم ـ خو پورې چې د ګُل رسول ایلم د افسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معیار تعلق دے نو د یؤ ځوان پۀ حېث د هغۀ سوچ هوائي نۀ دے ـ ایلم د خپل قلم نه د هغۀ د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځیني ناولي اړخونه، څۀ تراخه حقیقتونه پۀ ډاګه کړي دي ـ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه پۀ ګوته کوي هم او لوستونکے ځان سره د کردارونو د تګ پۀ لار بوځي هم ـ زما پۀ خیال د یؤ لیکونکي دا غټه کامیابي وي او پۀ دغې کښې ګُل رسول ایلم کامیاب شوے دے ـ

زۀ پۀ دے ښکُلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هیله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته ارو مرو رسوي ـ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي ، شعور پخېږي او د لیک توان زیاتېږي ـ پۀ نظر کښې وسعت پېدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زۀ دا پهۀ یقین سره وئیلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو کۀ دے خپل لیک هم داسې جاري اوساتي ـ زما دعا د ګُل رسول ایلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امین ـ

پۀ درناوي
محترمه کلثوم زیب
پېښور
نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قیصې

د ښاغلي ګل رسول ایلم دا قیصې د هغۀ د خیال او فکر هغه ژوندي انځورونه دي چې هم د هغۀ په مشاهده اډانه دي او هم ئې د یو قلمکار په حېث د ارمان هېنداريې دي پۀ دې قیصو کښې به فني کمے هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د ښاغلي ګل رسول ایلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېځلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټۍ ګُل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو توراېان ئې دغه تمّنا پوره کېدو ته نۀ پرېږدي ځکه ئې پۀ فکر او خیال د مایوسۍ یو تهوک څادر خور دے کۀ ښاغلي ایلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساتۀ نو د افساني جراثیم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې ،،غوټۍ،، د رژېدو پۀ ځائے ارو مرو ګُل شي د ده د ښۀ فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامین یوسفزے
اسلامیه کالج پوهنتون پښتو
څانګه پېښور
یکم نومبر2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې

لکه څنګه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي ښائسته ده هم دغه رنګ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه ښائسته دي ـ ایلم جان چې خپل نوم ئې ګل رسول خان دے د خُدائے بخښلي محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې ځیږېدلے دے د دوشخیل قام د سترې ځانګې دورانخیل سره تعلق لري ـ ښاغلے ایلم جان د دوشخېل خادګزي د ډډې د کندي او د مشهور غر دیولئ په ښائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترګې غړولي دي ـ ایلم جان د دیر د ښائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس درد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرګندونه کوي ـ ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم ښادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسه کښې په فرنټیرکور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په ځانګه کښې خپله وضیفه یعنې خپل فرائض ترسره کوي ـ په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوي جذبې ئې ځواني دي که د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کښې یو لوړ او ځانګړے مقام لري په انګریزئ ژبه کښې ورته Short Story یعني لنډه قیصه وئیلے شي - دې ته خیالي فکري یا فرضي قیصه هم وئیلے شي دا په یو نشت کښې قاري لوستے شي دا د داستان او ناول په مقابله کښې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلے شو په پښتو ادب کښې وړمبۍ افسانه" کونډه جینۍ "راحت زخیلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخیلي صېب د افسانې امام ګڼلے شي - شاعران او ادیبان که یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپېریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي - په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په ښائسته ډول سرګندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او وروروليۍ یو ښکُلے پېغام ورکوي - اوس راځو د ایلم جان کتاب" غوټۍ اورژیده "طرف ته-

ایلم جان چې سحر د کوټې ور بیئرته کړي نو د سوات په حسینه وادئ کښې د ایلم په مشهور غر نمر سترګه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صېب د کوټې ګوټونه روښانه کوي - دا پلوشې د دۀ ژوند له حرارت ورکوي ایلم صېب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانګو پلوشو نه هم - دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسؤل غـواړي ـ ايلـم صـيب پۀ خپـل دې کتـاب" غـوټۍ اورژېـده "چې د افسـانو يـوه ښـکلې مجموعـه ده دا کتـاب پۀ شلو افسـانو او پۀ يوسل او دولس مخونو مشتميل دے د دې کتـاب ټولې افسـانې پۀ لوسـتونکي ښـۀ اثر پريباسي ژبـه ئې سوچه او کلېوالـه ده پۀ دې يۀ ښائسـته کلېوال رنګ غالـب دے ځـائے پۀ ځـائے پکښـې متلونـو او شعرونه د قېصـو رنـګ يـو پۀ دوه زيـات کـړے دے د افسـانو کردارونـه پلاټونـه د قيصـۍ سره سمون خوري ـ ايلـم صـيب د افراتفرئ پۀ دې دور کښـې وس هـم پۀ داسې فطري مـاحول کښـې ژوند کـوي چرتـه چې چينـه چينار وس هـم موجـود دي چرتـه چې د ګډو بيزو کنډک او د شپونکي د شپېلۍ او د يکه زار ياقربـان آوازونـه وس هـم اورېـدے شي ـ د ايلـم صـيب پۀ چاپېرچـل کښـې پۀ ګټـه ناست مشران د نوابي رياسـتي دور قيصـې کـوي چې کشـران ئې پۀ تعجـب اوري او پۀ دې حقيقي قيصـو د افسـانو ګُمـان کـوي د مـاحول اثر پۀ انسـان ارو مرو کېږي او دغـه وجـه ده چې ايلـم صـيب د قلم پۀ څوکـه د خپـل چاپېرچـل ترجمـاني او عکاسي د افسـانو پۀ دې مجموعـه کښـې پۀ ښـۀ ډول کړې ده هسې خو ټول کتـاب د معيـار پۀ تـول پـوره دے خـو" تـش لاس ، دوه بجې ، حـوالات ، چغې او غـوټۍ اورژېـده "غـوره افسـانې دي دا د ايلـم صـيب اولنـے کوښښ دے کمے بيشے بـه پکښـې خامخـه وي خو هيلـه لـرم چې راروان انتخـاب کتـاب بـه ئې نـور هـم ښـۀ او پۀ معيـار پـوره وي دا جـاج بـه وس تاسـو اخلـۍ چې ښـاغلي د خپـل قلم او موضوعاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ځومره انصاف کړے دے هیله لرم چې ایلم جان به په ادب کښې خپل سفر جاري ساتي او د پښتو د ادب جولۍ ته به داسې ښائسته ګلونه وار په وار ډالۍ کوي.

په درناوي ستاسو ورور
جهان بخت خان جهان
خادګزئ کاغان
۱۲ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې خپلې

ګرانو دوستانو خبرې خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبرې دي خو د روایاتو ترمخه زهٔ به دا اووایم چې دا کتاب "غوټۍ اورژېده " زما د افسانو ړومبنے کتاب دے ـ هسې خو افسانه لیکل ډېر ګران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې پهٔ تول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څهٔ مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپیریال کړهٔ وړهٔ او ښهٔ بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نهٔ خو زهٔ به ملګرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زهٔ پهٔ افسانه کله او څنګه پوهه شوم ـ

نثري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زهٔ د لسم ټولګي سټوډنټ ووم چې داسې څهٔ واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نهٔ پوهېدم چې زهٔ افسانه لیکم او کهٔ قیصه یا کهٔ څهٔ بل څهٔ خو چې د کله نه مې خپل لیکونه " لائق زاده لائق " صېب ته وړاندې کړل نو هغهٔ پهٔ ډېر اخلاص سره زما اصلاح اوکړه او وخت پهٔ وخت به ئې د افسانې پهٔ قوائدو او اصولو پوهه کولم ـ نن کهٔ زهٔ افسانه لیکم یا ښهٔ او نا ښهٔ لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صېب د اخلاص او د هغهٔ د محنت برکت دے چې زهٔ ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسانو د يؤ كتاب خالق شوم زۀ كۀ د لائق صيب هر ځومره مننه ادا كړم نو كمه به وي ولې چې د لائق زاده لائق صيب مصروفيات دومره دي چې هغه د چا نه پټ نۀ دي او د هغې باوجود هغۀ زما لپاره خپل ځان كړولے دے او هغه ماته پته ده چې لائق صيب ځومره اخلاص زما سره كړے دے ولې چې يوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صيب د اسلام اباد نه ستړے ستومانه كور ته راغلے وو او چې واټسپ ئې كتلے وو نو زما ليكونه ورته پۀ سر پراتۀ وو او هغۀ زما هغه ليكونه كتلي وو او ماته ئې جواب پرېخښودے وو او چې سحر ما واټسپ خلاص كړو او د لائق صيب راكړے شوے جواب مې اوكتلو نو يقين اوكړه چې ډېر خفه هم شوم چې تۀ اوګوره لائق صيب څۀ خو وس كمزورے شوے هم دے لاړو سپين ګيرے شو او څۀ دومره مصروفيات لري چې سحر د كوره وځي نو د شپې ناوخته كور ته راځي او كله كله خو دوه درې ورځې هډو كور ته هم را نۀ شي خو بيا ئې هم د شپې پۀ دوه بجې زما ليكونه كتلي وو او جواب ئې راكړے ؤ۔

ډېره ډېره مننه ئې كوم خدائے پاک دې لائق زاده لائق صيب له ډېر عمر وركړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه ګرګه نصيب شه ، زړۀ مې غواړي چې د لائق صيب ټول اخلاص بيان كړم خو د لائق صيب اخلاص او محنت زما سره دومره دے چې دا ځانله يوه موضوع ده ملګري بور كول نۀ غواړم ولې چې بيا به دا ځانله يو كتاب شي او پۀ دغه موضوع به كۀ خبر وي بل وخت چرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صیب دغه اخلاص په لیک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډیر اهم دي ـ دغه شان د واجد ودان خلیل صیب هم ډیره زیاته مننه کووم ولې چې کله زه د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صیب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خلیل صیب نامه اخلم ـ واجد ودان خلیل صیب هم تر ډیره حده زما هر لیک کتلے او راته ئې د لیک د سمولو پوره پوره طریقه کار ښودلے دے ـ او دغه رنګ د ګرانو محترمو ښاغلیو پروفېسر اسلم تاثر اپریدي صیب، پروفېسر حنیف خلیل صیب ، نورالامین یوسفزئ صیب ، لائق ذاده لائق صیب ، واجد ودان خلیل صیب ، جهان بخت خان جهان صیب ، سلیم منور صیب او د ډیرې ګرانې محترمې کلثم زیب میم ډیره مننه کوم چې زما په دې معمولې شان کتاب ئې خپل قیمتي لیکونه اوکړل ـ

ګرانو دوستانو دا زما کتاب" غوټۍ اورژېړده "ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د یو کال ذخیره ده مطلب دا شل افسانې ما تقریباً په یؤ کال کښې لیکلې دي ـ که رب ته منظره وه او ژوند ؤ نو بل د افسانو کتاب به هم ډیر زر چاپ کووم او که په دې کتاب کښې مې څه کمے بیشے وي نو ډیره بخښنه غواړم ډیره مننه وسلام ـ

پۀ ډیر درناوي

ګل رسول ایلمؒ

کوز دیر خادګزو بخت بلنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمګړې ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړي ارمان

شبنم سمه خوشحاله وه د همزولو پۀ مینځ کښې سرۀ لاسونه د وادۀ پۀ سره جوړه کښې لکه د ښاپیرۍ ښکُلې سینګار شوې ناسته وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مُسکې مُسکې کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړے ؤ، د ډېرې خوشحالۍ نه پۀ جامو کښې نۀ ځائېده او د ځان سره به ئې پټ پۀ زړۀ کښې بار بار داسې وئیل چې

" شکر دے خدایه شکر "

او اسمان طرف ته به ئې پۀ سترګو کښې اوکتل او بیا به ئې زر سترګې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې نۀ راتلو او خپل ځان ته وائي چې

" زۀ خوب خو نۀ وینم زۀ او ناوېتوب؟"

او بیا به زر مُسکې غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې محسوسه شوه چې ګنې د هغې وس یقین راغلو او خپل ځان ته ئې اوئیل چې

" نا نا بلکل رینښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شبنم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړۀ زړۀ کښې د خپل ځان سره لګیا وه رنګا رنګ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله دنیا مسته او رنګینه ښکاریده د هغې ټولې همزولې د هغې په تیارئ کښې بوښت وې ټولې د شبنم نه چار چاپیره راتاؤ شوې وې چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والۍ کله کله خو به پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې

" یۀ جینکو ناوې تیاره شوه کنه "

او چا به وئیل چې

" یۀ جینۍ تۀ لړه دې خوا شه چې زۀ هم لږه ناوې اوینم کنه "

شبنم په ناوېتوب کښې ډېره حسینه ښکاریده یؤ خوا کۀ هغه قدرتي ښکُلې وه نو بل خوا د ناوېتوب سینګار ئې ښکُلا یو په دوه کړې وه بلخوا د هغې د زړۀ هغه ارمان پوره کیدو د کوم ارمان چې هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوي وصال خان سره پوره پینځۀ کاله وړاندې شوې ؤ خو د هغې د ماشومتوب لۀ کبله د شبنم پلار محمد جان کاکا د وادۀ نېټه پوره پینځۀ کاله غزولې وه پینځۀ کاله څۀ چې د شبنم او وصال خان دپاره پینځۀ سوه کاله وو هر څو کۀ شبنم وړه وه او په زړۀ کښې ئې د هیچا دپاره هم لا څۀ ځائې نۀ ؤ پیدا شوې خو دومره ضرور پوهېده چې زۀ وس په دې کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبنم د وصال خان په نوم شوه نو د شبنم په زړۀ کښې د وصال خان مینې سر پورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه چې کله به دغه ورځ راځي چې زۀ به د وصال خان تر څنګه ناسته یم او کله کله خو به ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

" هن.......پینځۀ کاله دا به څنګه تېرېږي......ډېره ګرانه ده.......دا دومره انتظار ...... دا انتظار خو به ما اوخوري "

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې پوره پینځۀ کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د وصال خان زړونه به یو ځائے کېدل جنجیان راغلي وو یؤ خوا بل خوا شور شغرب جوړ ؤ جونو د ټنګ ټکور خپلو کښې محفلونه ګرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د ستورو په مینځ کښې چې د څوار لسمې سپوږمۍ ځلېږي یؤ خوا کۀ شبنم د خپل مور پلار او خوېندو وروڼو نه په جدائۍ دردېدله او پرېشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالۍ کښې لۀ خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم ولې چې پینځۀ کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلي وو او د جدائۍ لمبو ئې د زړۀ محلونه غرغنډه کړي وو جنجیان تیار شول شبنم د پلار په اوږه او د مور په غېږه کښې د جدائۍ رنې اوښکې توي کړې رخصت واخستۀ شو او شبنم په سپین موټر کښې کېښناسته خو د کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د موټر په فرنټ سیټ کښې کېښناسته.......ګاډي روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول.........کافي اوږده لاره وه شبنم به په سترګو سترګو کېښې وصال خان ته کتل او وصال خان به مُسکې شو او دغه رنګ د شبنم په مخ باندې به مُسکا خوره شوه د شبنم په زړهٔ کښې به دغې رنګ مُسکا ناقراري ړ، لېونتوب او د جذبو تودولې پېدا کولو وصال خان او شبنم به کله کله د ګاډي په شيشه کښې هم يو بل ته کتل او يو بل ته په کتو سره به مُسکي شول چې په دغې مُسکا کښې د دواړو ډېرې خبرې پټې وې وصال خان چې به موټر لېږ شان اوزغلولو نو شبنم به اوويرېده او په دغې ويره کښې چې به د شبنم په مخ کوم رنګونه بدل شو نو په وصال خان به دغه رنګونه ډېر ښهٔ او خوارهٔ لګېدهٔ وصال خان به ګاډے نور هم اوزغلولو او ورسره ورسره به ئې د ګاډي په شيشه کښې د شبنم د مخ رنګونه هم لوستل او چې څومره به د شبنم په مخ د ويرې رنګونه سېوا کېدل نو دومره به وصال خان خوشحالېدلو هغه له به دغې رنګونو ډېر خوند ورکولو ځکه د هغه هم دا کوشش ؤ چې شبنم څومره ويرولے شي نو چې وهٔ ئې ويروي۔

خو دغه ويره هغه وخت هم ويره پاتې شوه چې وصال خان د ګاډي په شيشه کښې د شبنم په تماشه ؤ او په ځان پوهه نهٔ شو او د هغه نهٔ وړاندې د يو ګاډي سره په درز خپل ګاډے اولګولو دغه درز ټولو خلکو واورېدو ټولو خلکو رامنډې کړې د وصال خان سره چې په موټر کښې شاته کومې ښځې ناستې وې هغوې چغې وېر ماتم جوړ کړو چې په دغې سره ډېر خلک د ګاډي خواله نزدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلۀ د وصال خان پلار هم راورسېدو د ګاډي فرنټ سائيډ ټول تباه شوے وو د وصال خان پلار چې اوکتل نو د شبنم سر د وصال خان په غېږه کښې پروت ؤ او په سره سور شال کښې ئې په خُلۀ سره وينه راغلې وه او د وصال خان ځواني د ګاډي د سټرينګ د لاسه په اوږد سفر تلې وه د هر سړي په مخ باندې پرېشاني خوره وه چا اوښکې تويولې او چا به دغې حادثې ته حېران حېران کتل.

د وصال خان پلار چې د شبنم د مخ نه وينه پاکوله نو هغه ته داسې محسوسېدله لکه چې هغه ورته وائي چې

پښتنه يم ما د مينې پت پاللے
کۀ د يار په غېږ کښې مړه شمه مړه نۀ يم

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

جمالي چې به د پوره یوې میاشتې دیاړي تر لاسه کړه نو پهٔ خوشحالۍ خوشحالۍ به ئې کور ته د راشن ډکې بورۍ راخستې وې او د جمالي د رویې نه به داسې محسوسېده چې د جمالي هېڅ کمے نهٔ ؤ او د هغهٔ ژوند پهٔ خپله دیاړۍ مزدورۍ کښې ډېر ښهٔ او پهٔ سکون روان ؤ او دغه شان پهٔ عام اولس کښې هم چې به جمالي د چا سره پهٔ لار کوڅه کښې ملاقات کولو نو پهٔ ډېر احترام مینه او خوشحالۍ به ئې ورسره سترې مشي خوار مشي کول او د بعضې زړهٔ ته راتېرو یارانو سره به ئې داسې ملګرتیا وه چې یارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو کېدو هم نهٔ چې ګینې جمالے یؤ غریب مزدور سړے ؤ او هره ورځ به ئې یؤ نه یؤ ملګرے خامخا د لاس نیولے پهٔ خپله غریب خانه کښې مېلمه کولو۔

خو څهٔ موده کېدله چې جمالي به پهٔ سمه خُلهٔ د چا سره خبرې هم نهٔ کولې او نهٔ یې پهٔ مخ د خوشحالۍ څهٔ اثار ښکارېدل او دغه شان چې جمالے به مابښام سترے ستومانه د مزدورۍ د ځائے نه کور ته راتللو نو پهٔ ډېر لوئے سوچ فکر کښې به اخته ؤ او دومره به پهٔ خپلو غمونو سوچونو کښې ډوب ؤ چې چا به وربانديې سلام هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړو نو هڅو به خبر نهٔ شو چې ګینې چا لا سلام هم اوکړو او دغه رنګ ئې ټول ملګري هم پهٔ دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څهٔ شوي دي چې جمالے هڅو پهٔ چا څهٔ کار غرض نهٔ لري او ټوله ورځ خفه دلګیر خپلې کوټې شماري.

د جمالي یارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه اوپوښتي چې "داسې څهٔ مسله ده چې جمالے ئې پهٔ داسې لوئے ټینشن او غم کښې اخته کړے دے"

خو بل خوا د کرونا وبا پهٔ ګرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړے ؤ چې د خلکو پهٔ مېنځ کښې ئې د بېلتانهٔ غرونه اودرولي وو او سخت لاک ډاون لګېدلے ؤ او څهٔ خو د هر سړي د ژوند مصروفیات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نهٔ ؤ څهٔ موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه پهٔ وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاوېدل شروع شو نو د کلي پهٔ هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړے شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلې کلي ته اول ځل ؤ.

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک پهٔ جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لویو او وړو به د زنده اباد نعرې وهلې ولې چې څوک د خپل زوي د نوکرۍ پهٔ طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلۍ او څوک خو پهٔ دې طمع وو چې کهٔ یو بنډل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرقه ته کتل نو د خپل کلي وراني کوڅې، ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوډشېډنګ او خصوصي طور ګرانه ګراني به ئې مخې ته نېغه اودرېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنګه خلک دي چې په دې حال کښې هم د زنده اباد چغې وهي او بيا چې په سټېج ولاړ سړي به څۀ خبره نيمه اوکړه نو ګېر چاپېره به د لاسونو پړقا او د زنده اباد چغو په ټول کلي کښې انګازې خورې ورې کړې او چې په سټېج ولاړ سړي به د غټو غټو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غيبتونه کول نو نور به هم خلک په جوش او مستۍ کښې راغلل خو په ټولو خلکو کښې يو جمالے ؤ چې بالکل خاموشه ؤ چې نۀ به ئې د زنده اباد نعرې وهلې او نۀ به ئې لاسونه پړقول خو ګېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل ۔د جمالي په دغې خاموشۍ باندې د هر چا نظر ؤ او بيا چې د پارټۍ کوم واکداران وو هغوي ټولو د يو بل سره ګنګوسې کولې چې

"دا سړے ولې داسې خاموشه دے او بيا په داسې موقع چې د پارټۍ لوئے لوئے ليډران راغلي دي او بيا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټۍ يو خاص غړے دے خو چې ولې نۀ لاس پړقوي او نۀ د زنده اباد نعرې وهي"

خو څۀ ساعت پس چې په سټېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د سټېج سيکټري سټېج ته راپاسېدو نو جمالے بيا سټېج ته ورسېدلے ؤ او دغه شان جمالے د سيکټري نه په مائک ورمخکښې شوے ؤ جمالي په سټېج لګېدلي لاؤډ سپيکر ته پوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو خپل پهٔ اوږه راچولے شکلے یې پهٔ خپل مخ داسې اووهلو لکه چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بیا ئې پهٔ اوږه راواچولو۔

جمالي د خپلو خبرو ابتداء پهٔ بسم الله سره اوکړه چې د جمالي پهٔ دې عمل د جلسې ټول خلک چُپ چاپ حق دق او حېران حېران وو او د هر سړي پهٔ زړهٔ کښې دا سوال تاوېدلو چې خدائے خبر چې جمالے به لاڅهٔ خبره کوي خو جمالي چې وړومبنۍ خبره د تېر حکومت د نرخونو او بیا د موجوده نرخونو اوکړه او بیا ئې د موجوده حکومت هره یوه بې ایماني ټولو خلکو ته پهٔ ګوته کړه او ټولې ئې سپینې سپینې خبرې اوکړې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې پهٔ "جمالے زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه د جمالي دپاره راجوړه کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او ټول خلک پهٔ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لاړل او چې سبا د کلي خلک خبرېدل نو جمالے د نزدې تهانې پهٔ حوالات کښې بندیوان کړے شوے ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بحث

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوه بجې

طوطي ګل کاکا جُرابې يؤ خوا ته کېښودې بوټان ئې د انګیټۍ سره جوښت يؤ بورجي ته نېغ اودرول د انګیټۍ دروازه ئې خلاصه کړه او يوه شونټۍ ئې ورکېښوده.

"هائ هائ څۀ ښکُلے وخت ؤ لاړه ځواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېرېږي"

طوطي ګل کاکا د دې خبرې کولو سره پۀ سپينه ګیره لاس راښکودو غاړه ئې تازه کړه او لکه د نور کله پشان ئې بيا د خپلې ځوانۍ او د خپل دور قيصې شروع کړې.

"زما د ځوانۍ خو بېل دوران ؤ خو وس لاړم سپين ګیرے شوم "

"هسې پۀ ځوانۍ کښې انسان ډېر پۀ طاقت کښې وي"

" او اوس"

"اوس خو د چا خبره چې د اودس ماتي لوټه هم پۀ لاس کښې نۀ شم اوچتولے لاړم عمر خوړلے شوم زور مې کښېناستو دا اوګوره د دې کوټې دا بش ما پۀ ايکي يوازې د ايلم د غر نه راوړے ؤ"

" څۀ به اووايو نو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

"نن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نهٔ شي سمولے او دا خو څهٔ کوي چې نهٔ حُجره پېژني او نهٔ جومات د چا سره ناسته پاسته غم ښادي هم نهٔ پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سړے د ځان شوے دے تر دې پورې چې ميني محبت ورسره هم سر خوړلے دے"

د طوطي ګل کاکا قيصې به تر نيمې نيمې شپې د کور ټولو خلکو پهٔ ډېر غور او پهٔ ډېره مينه اؤريدلې ـ او د ګاونډ خلک ئې هم ټول د خپلو خوږو قيصو مئينان کړي وو هره شپه به د طوطي ګل کاکا ګاونډيان پهٔ ډېره مينه او شوق د طوطي ګل کاکا خوا له راتلل زهٔ هم د طوطي ګل کاکا د ګپ شپ عاشق ووم ما به هم د طوطي ګل کاکا نه بلا خبرې او بلا قيصې اوريدلې زما به د طوطي ګل کاکا متلونه ډېر خوښېدل وس هم راته د هغهٔ زيات متلونه ياد دي ـ

د طوطي ګل کاکا د ټولو نه ښهٔ خاصيت دا هم ؤ چې د متلونو قيصې به ورته هم يادې وې اکثر چې به طوطي ګل کاکا کوم يؤ متل اووئيلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چې د دې متل پهٔ شا څهٔ قيصه وه او طوطي ګل کاکا به راته ډېره پهٔ تفصيل سره بيانوله او چې د طوطي ګل کاکا نه به چا د څهٔ قيصې يا د پخواني دور، دود دستور پوښتنه اوکړه نو ډېر زيات به خوشحالېدلو د طوطي ګل کاکا ټول کړهٔ وړهٔ د ستائينې وړ وو ولې چې الله تعالیٰ طوطي ګل کاکا يؤ داسې خوږ انسان پيدا کړے ؤ چې انسان خو څهٔ چې مېږے ئې هم چرته نهٔ ؤ ازار کړے عموماً به ئې د خلکو زړونو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحالۍ ورکولې کۀ طوطي ګل کاکا ته به چا کنځل یا بله څۀ ترخه خبره هم اوکړه نو پۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکې یا کنځل کوونکې خو به ئې پۀ خپل ځان او پۀ خپله خبره پښېمانه کولو۔

زۀ چې به د طوطي ګل کاکا خوا له لاړم نو کوشش به مې دا ؤ چې د عامو قيصو، خبرو اترو نه علاوه د يو متل پۀ شا يوه قيصه راته هم ضرور بيان کړي يۀ خوا کۀ زۀ د طوطي ګل کاکا ګاونډې ووم نو بل خوا به مې د طوطي ګل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې۔

دغه وجه وه چې د طوطي ګل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم ۔ماته به ئې د ډېرې مينې نه د پښتو پتنګ وئيلو يوه ورځ مابښامې ؤ او د جنورۍ مياشت وه نرۍ نرۍ واؤره هم راوريدله سخته يخني وه خو د طوطي ګل کاکا قيصې، خبرې او متلونه اوريدل به مې پۀ هيڅ حال کنبې هم نۀ قضا کول پۀ دغه يخه شپه د طوطي ګل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې ووډبوله طوطي ګل کاکا اواز راکړو۔

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو۔

"هن..... کاکا زۀ يمه فلانکې"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي ګل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړدله او دا متل ئې اوئيلو چې " خمبه لمبه تمبه وي " نو ورک شه غمونه پريږده چې وربړي۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خپل څادر له څنې ورکړو واؤره مې د خپل ځان نه اوځنډله او د طوطي ګل کاکا سره مې ستړي مشي خوار مشي اوکړل.

طوطي ګل کاکا؟.

"خمبه لمبه تمبه" څۀ مطلب ؟"

طوطي ګل کاکا پۀ برق برق پۀ خندا شو.

"بچے دا ډېر پخوانے متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته پۀ داسې موقعه وئيلو چې واؤرې به ورېدې او مونږ ټول به د چرګې نه ګېر چاپېره ناست وو .نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه، تمبه وي نو کۀ پوره شل ورځې واؤرې ورېږي نو پروا نشته خو کۀ پۀ دې درې واړه کښې يؤ هم نۀ وي نو بيا ژوند ډېر ګران شي ولې چې دا دوه مياشتې ډېرې سختې د يخنۍ مياشتې دي دې مياشت ته سپينه خله وائي او پۀ دې پسې دوېمې مياشتې ته توره خله وائي پۀ دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واؤره ورېږي .پۀ دې وخت کښې هغه سړے نر وي چې دې دواړو مياشتو ته ئې ښۀ ځان تيار کړے وي دا مياشتې چې شروع شي نو نۀ خو بيا څوک د لرګي بندوبست کولے شي نۀ دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نۀ ابادي جوړولے شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نۀ کېږي سېوا د خورو څکو نه"

مونږ ټول د طوطي ګل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي ګل کاکا ډېر پۀ تفصيل سره د متل وضاحت اوکړو پوره تر نيمې شپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـو ښـۀ ګـپ شـپ او د مـزې قيصـې واؤريـدې اخـره ښـې طـوطي ګـل کاکا مونږ ته په خندا کښې اووې چې

"هلکه"

"صبا له به خامخا راځې"

مـا بـه لاځـۀ خبـره کولـه چـې طـوطي ګـل کاکـا خپلـه خبـره جـاري اوساتله۔

"صـبا د ورځـې دوه بجـې بـه زۀ ستاسـو انتظـار کـووم او تاسـو ټـول بـه روټـۍ زمـا سـره خـورئ خـو زۀ بـه درتـه صـبا هغـه قيصـه کـووم کومه قيصه چې ما لاتر ننه پورې تاسو ته نۀ ده کړې"

د طـوطي ګـل کاکـا د دې خبـرې د اؤريـدو سـره زمـا پـۀ زړۀ کښـې تلوسـه سـېوا شـوه چـې دا بـه کومـه قيصـه وي چـې تـر اوسـه بـه طـوطي ګـل کاکـا مـونږ تـه نـۀ وي کـړي پـۀ دغـه خيـال کښـې پـۀ دغـه فکـر کښـې پـۀ دغـه سـوچ کښـې زۀ خپـل کـور تـه راورسـېدم خـو زۀ ډېـر نـاقراره وومـه مـا ټولـه شـپه دا سـوچ کولـو چـې صـبا لـه بـه طـوطي ګـل کاکـا مـونږ تـه کومـه قيصـه اؤروي مـا کـۀ هـر څـو د اودۀ کېـدو کوشـش کولـو خو چـې سـترګې بـه مـې پټـې شـوې نـو مخـې تـه بـه مـې طـوطي ګـل کاکـا پۀ خندا راغے۔

"صبا به خامخا راځې"

زمــا پــۀ غـوږونــو کښــې بــه دا اواز داســې اوګـونـګېـدو لکـه چـې طـوطي ګـل کاکـا ماتـه بيـا بيـا هـم دغـه يادونـه کـوي شـپه تېره شـوه صـبا لـه چـې مـا سـترګې اوغـړولـې مخـامخ مـې ګـهـړۍ تـه اوکتـل نـو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سحر وختي ؤ زما دوه بجو ته انتظار ؤ دغه ساعت چا د نږدې جوماتټ لوډ سپيکر خلاص کړو د بې وخته لوډ سپيکر خلاصېدو سره به د هر چا تلوسه سېوا کېده او دغه رنګ زما هم په تندي خوله راماته شوه.

"يؤ ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي ګل کاکا په حق رسېدلے دے نن ماسپخين دوه بجې به ئې جنازه وي"

د دې خبر اؤرېدو سره زما په تندي خوله نوره هم راماته شوه په خُله کښې مې لاړې اونښتې سترګې مې بقې پاتې شوې او داسې راپرېوتم چې هډو بيا د ځان نه خبر نۀ شوم.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

”دا د فلائنګ کوچ د سيټ ځلورمه سورلۍ وه چې کښېناسته او دغه شان د ټولو سيټونو سورلۍ پوره شوې او فلائنګ کوچ روان شو“

فلائنګ کوچ کښې ناستو خلکو په مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام ګپ شپ چا د غوا بيزې بحث او چا د روانو حالاتو جايزه اخستله خو تور ګل کاکا بلکل چُپ چاپ غلے ناست ؤ د تور ګل کاکا دغې چُپتيا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک په خپلو خبرو کښې مشغول وو او تور ګل کاکا ته د چا هم پام نۀ ؤ تور ګل کاکا به کله مخ يؤ اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بيا به ئې ډرائيور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې په څۀ خبره خفه ؤ او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان ګهنټه نيمه تېره شوه څوک په خپلو خبرو اترو کښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانۍ يوړل په ګاډي کښې ځائے په ځائے کله کله يؤ نيم اواز راوخېژي خو باقي لږه چُپتيا شان خوره شوه تور ګل کاکا چې ماحول لږ غلے شان محسوس کړو نو ګېر چاپېره ئې اوکتل او بيا ئې سر يؤ او بل اړخ ته اوخوزولو او يؤ سوړ اسوېلے ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څۀ خبره هم اوکړه چې په دې کښې يوې سورلۍ په ډرائيور اواز اوکړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

”اُستاز“

”لږ سائیډ ته بریک شه“

ډرائیور ګاډے یو سائیډ ته اودرولو یوه سورلۍ کوزه شوه او فلائنګ کوچ روان شو د سورلۍ په کوزیدو تور ګل کاکا د فلائنګ کوچ په سیټ کښې لږه پراخي محسوسه کړه او مُسکے شو خو بیا ئې د ځان سره څۀ اووئیل او سر ئې یۀ خوا بل خوا اوخوزولو او بې مجاله شان ئې شاته سیټ ته ډډه اووهله چې سیټ ته په ډډه وهلو تور ګل کاکا پرېشانۍ یوړۀ او سترګي ئې ورغلې څۀ ساعت تور ګل کاکا هم پۀ دغه حال اودۀ پروت ۇ خو ناڅاپي فلائنګ کوچ اودریدو او پۀ تور ګل کاکا کلېنډر اواز اوکړو۔

”کاکا سورلۍ ته لږ ځائے ورکړئ لږ ور اخوا شئ“

تور ګل کاکا چې سترګې اوغړولې او د کلېنډر د وینا مطابق لږ اخوا شو نو بیا ئې سر اوخوزولو او یۀ غوږ او بل غوږ ته ئې لاس یوړل او اوګوڼېدو څۀ مزل شوے نۀ وو ۇ چې بیا یوې سورلۍ د کوزیدو اواز ورکړو او دغه رنګ بیا د هغې سورلۍ پۀ ځائے بله سورلۍ راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور ګل کاکا د پېښور نه سوات مینګورې ته رارسېدو نو د فلائنګ کوچ د سیټونو ټولې سورلۍ بدلې شوې وې د تور ګل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نۀ ۇ چې سورلۍ پۀ لار ولې بدلېږي رابدلېږي خو د فلائنګ کوچ پۀ سیټ څلور څلور سورلۍ کښېنول ورته جائز نۀ ښکاریدۀ اخیر چې د تور ګل کاکا خاموشي ماته شوه او د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورلۍ راختلو پۀ وخت ئې د فلائنګ کوچ نه راودانګل او پۀ ډرائيور ئې ورمنډه کړه ډرائيور ئې جوښت پۀ ګرېوان کښې اونيولو او د فلائنګ کوچ نه ئې پۀ راښکلو راښکلو راکوز کړو او چې د فلائنګ کوچ نه باقي خلک خلاصون له راکوزيدل او رارسېدل نو تور ګل کاکا د ډرائيور پۀ سينه د تمانچې درې ګولۍ ښخې کړې وې دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخيستے ؤ کوم چې د فلائنګ کوچ ډرائيور د معمولي تکرار نه پس وژلے ؤ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټې اوږېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوږېده

دغه ورځ زما د چهټۍ ورځ وه د سپرلي موسم ؤ وُنو بوټو ایله غوټۍ سپړدلې وې ګېر چاپیره په زمکه د وُنو بوټو شینکے خور ؤ مسته فضا وه نرے نرے باران وریدو کله کله به لړې هم راخورې شوې خو کله کله به موسم داسې صفا شو چې لمر به سترګه رابښکاره کړه باران به اودریدو او لړې به ځائے په ځائے غومبک غومبک ولاړې ښکاریدې د څه کار د پېښې له کبله ما خپل ګاډے د کوره رابهر کړو او د بازار لار مې اونیوله څه ساعت پس چې زۀ بازار ته اورسېدلم نو په بازار کښې د څه سود سودا دپاره مې خپل ګاډے د سړک په غاړه یؤ اړخ ته اودرولو او یؤ دوکان ته ورغلم دوکان ته د ورتللو سره سم ما به لاد دوکاندار نه د څه سودا په باره کښې پوښتل چې د شا نه چا د لمن نه کلک اونیولم ما چې شاته اوکتل نو تقریباً چې د شپږو یا د اووۀ کالو یوه وړوکې ماشومه وه چې زما لمن ئې نیولې وه ما په حیرانتیا سره هغې ته اوکتل زړۀ مې یو ترک اوکړو ماته داسې محسوسه شوه چې ګینې زما وړه لُور وه ولې چې په دغه شان عمر زما هم یوه وړه لُور وه خو چې کله مې په غور اوکتل نو راته معلومه شوه چې بل څوک وه ما د ځان سره غلې شان اووئیل چې دا لاد چا نه پاتې شوې ده کۀ نا دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د دوکاندار څوک وي خو خېر زۀ د کور نه په څۀ کار راوتلے ووم د خپل کار په تکل مې پام سود سودا ته لاړو او چې مې دوکاندار ته د څۀ خيز دپاره د وئيلو اراده کوله نو بيا مې د شا اړخ لمن راښکودلے شوه ما بيا زر شاته اوکتل چې بيا هم هغه ماشومه وه او د ځان سره ئې غلي غلي څۀ وئيل هم خو ما سم وا نۀ وربېدل چې ماشومې به څۀ وئيل خو دا ځل زۀ راخکته شوم او ماشومه مې راونيوله او ورته مې اووئيل چې څۀ دي ماشومې څۀ غواړې.

ماشومې خپله وړه خُلۀ کولاؤ کړه او پۀ وړه خُلۀ ئې واړۀ واړۀ وئيل چې ماما پيزار درله صفا کړم د ماشومې دا خبره څۀ وه چې زړۀ مې يو لوئے ټوپ اووهلو سترګې مې د حېرانتيا نه بقې پاتې شولې د ماشومې دې خبرې مې پۀ زړۀ ارې راښکودې او د ډېر درد لۀ وجې مې د ماشومې پۀ سر لاس راښکودۀ غېږ ته مې رانزدې کړه او ورته مې اووئيل چې يۀ ليونۍ تۀ به اوس زما پيزار صفا کوې کۀ تۀ خو د لوبو ماشومه يې ستا خو د لوبو وخت دے ماشومه مې پۀ مخ مخ ښکُل کړه او ترينه مې اوپوښتل چې ولې ستا پلار نشته؟ ـ ماشومې بيا پۀ وړه خُلۀ جواب راکړو چې نا زما پلار نشته او خپل لاس ئې د سړک بل اړخ ته اشاره کړو چې مور مې هغه ده ما چې د ماشومې اشارتاً ځائے ته اوکتل نو يوه زنانه د ټوپۍ پۀ بورقه کښې ناسته وه او مخې ته ئې د نارينو د سر ټوپۍ مسواکونه تسبيح او داسې نور د خرڅ سامان لګېدلے ؤ او معلومېدله داسې چې د غه سامانونه هم هغې خرڅول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چې دا حالات اولیدل نو نور هم پرېشانه شوم او بې اختیاره مې خپل جیب ته لاس کړو او د پینځهٔ زره نوټ مې ماشومې ته ور کړو ماشومې چې نوټ ته اوکتل نو په سترګو کښې ئې د خوشحالۍ اوښکې لړې لړې شوې او بیا ئې مور پله منډه کړه خو.... خو هغه لا مور ته رسېدلې هم نه وه چې د یؤ موټر سائیکل د لګېدو سره په سړک کښې خوره وره راپرېوته.... هر چا ساه ساه رامنډې کړې د ماشومې په خُلهٔ او پوزه وینه راماته وه هغې لکه چې زهٔ پهٔ دومره خلکو کښې اوپیژندم ماته ئې پهٔ وینو سترګو اوکتل او بیا ئې معصوم لاس ماته راوړد کړو او بیا ئې د یوې اوږدې ساه اخستو سره سترګې پټې کړې لکه چې ماته وائي

" ماما دا روپۍ مې مور ته ورکړه "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

هغــه د جومــات پــهٔ وړومبي صــف کښــې پــهٔ قاعــده کښېناســتو او دواړه لاسونه ئــې پــهٔ غېږه کښــې د يـؤ بــل ســره رامــوټي کــړل يــو ځــل ئــې ښــۍ او بيــا ګــس اړخ تــه ئــې د ســترګو پــهٔ لکــۍ کښــې شــاته اوکتــل مخکښې ورسته پهٔ زنګيدو شو او بِسم الله ئې اوکړه.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا....... (سورة يوسف ۱۸).

پــهٔ دې کښــې څــهٔ شــک نــه وُ واقعــي چــې الله تعــالیٰ ورلــه ډېــر خــوږ اواز ورکــړے وُ مــا چــې د قــاري صــيب دغــه حــالات وليــدل نــو هغــه ورځ راتــه مخــې تــه ښغــه اودريــده پــهٔ کومــه ورځ چــې قــاري صــيب د دې خبرې نه چوټ انکار اوکړو چې

"نا نه زهٔ قاري نهٔ يم ما حفظ نهٔ دے کړے"

دا هغــه وخــت وُ چــې قــاري صــيب ايلــه نــوے نــوے پــهٔ فرنټيئــر کــور ايــف ســي کښــې د ســپاهي پــهٔ حېث برتــي شــوے وُ او د قــاري صــيب نــوکري ايلــه يــو کــال وه د قــاري صــيب يــؤ کليــوال وُ چــې هغــه پــهٔ دغــه وخــت کښــې د قــاري صــيب د پلاټــون ســينيئر کمانــډر وُ د قــاري صــيب کليــوال ډېــر خــوږمن او قــدرمن انســان وُ د خپــل پلاټــون د تمــامو ځوانــانو بــه ئــې پــوره پــوره خيــال ســاتلو چــې څــومره بــه تــرې کېدلــه نــو د خپــل وس مطــابق منــډه تــرړه بــه ئــې د هــر ځــوان دپــاره وهلــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـه د قـاري صـيب دپـاره هـم غـوره سـوچ فكـر لرلـو ولـې چې كـۀ يـؤ طرفتـه د پلاټـون مشـري ور پـۀ غـاړه وه نـو بـل طرفتـه د قـاري صـيب كليـوال هـم ؤ دغـه وجـه وه چـې د قـاري صـيب پـۀ حق كښـې هغـۀ د ښـۀ نه ښۀ فيصله كول غوښتل.

دغـه رنـګ د قـاري صـيب كليـوال د خپـل بټـالين حوالـدار ميجـر سـره دا خبـره اوكـړه چـې زمـا يـؤ كليـوال حـافظِ قـرآن دے او كـۀ ستاسـو خوښـه وي نـو د خطيـب صـيب پـۀ غيـر موجـودګۍ كښـې بـه زمـونږ خطيـب وي د قـاري صـيب د كليـوال مقصـد دا ؤ چـې يـؤ خـوا بـه خطيـب صـيب تـه هـم سهولت وي او بـل خـوا بـه زمـا كليـوال تـه هـم لـږ راحـت او سـكون والا ځـائے مـيلاؤ شـي ولـې چـې د سـپاهي كـار خـو ټولـه ورځ منـډې تـرړې وي هلتـه لاړ شـه او دلتـه راشـه، ټوپـک خكتـه او ټوپـک پورتـه وردي واغونـده او وردي اوباسـه او د سـبكنډ خطيـب ډيـوټي ځـۀ وي خـو د جومـات صـفائي او پينځـۀ وختـه اذان بـس نـور خو ټوله ورځ پۀ پاكو سپينو جامو كښې تسبيح اړوي او بس.

د قـاري صـيب كليـوال چـې بټـالين حوالـدار تـه دا خبـره اوكـړه نـو خبـره ئـې وۀ نـۀ غورزولـه او سمدسـتي ئـې قـاري صـيب پسـې يـو ځـوان ور واستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ..... ځوانه تاسو د قرآن حفظ كړے دے؟"

قـاري صـيب مُسـكے شـو خـو هـيڅ جـواب ئـې ور نـۀ كـړو بټـالين حوالـدار ورتـه اووئيـل كـۀ رښـتيا حـافظِ قـرآن يـې نـو د خطيـب صـيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شه سبکنه خطیب به ئې قاري صېب چې دا واؤریدل نو چوټ انکار ئې اوکړو.

"نا نه جي زۀ حافظِ قرآن نۀ یم دا چا دروغ وئیلي دي"

د قاري صېب کلیوال یک دم قارې صېب ته حېران حېران اوکتل د څۀ خبرې اراده ئې لرله خو غلے پاتې شو

ولې چې کۀ نور چاته د قاري صېب د حفظ پته نۀ وه نو کلیوال ته خو پوره پوره علم ؤ د قاري صېب کلیوال بتهالین حوالدار نه معذرت اوغوښتلو او روان شو خو هېڅوک د قاري صېب د انکار پۀ وجه پوهه نۀ شو چې قارې صېب اخر انکار ولې اوکړو قاري صېب یخه یخي تېزې هواګانې سپینې سپینې واؤرې شړ شېږ دنګ غرونه تولې سختې سوختې تېرولې خو د جومات د سېکنه خطیب ډیوټې ورته خدائے خبر چې ولې ګرانه وه چې قبوله ئې نۀ کړه د قاري صېب کلیوال دا خبره د هغې ورځې نۀ پۀ زړۀ ګرځوله پۀ کومه ورځ چې قارې صېب انکار اوکړو او دا ئې غوښتل چې د قاري صېب نه اوپوښتي چې تاسو انکار ولې اوکړو.

څۀ موده پس قاري صېب او کلیوال پۀ چهټۍ کلي ته لاړل کله چې پۀ کلي کښې د قاري صېب کلیوال د قارې صېب نه پته پوښتنه اوکړه نو قارې صېب ورته اووئیل چې

"هر څۀ کولے شم کلیواله خو بس پۀ چا پسې رانه وروستو اودرېدل نۀ کېږي".

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپک شپېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

هر څو کـۀ نسرین یـوه زنانـه وه خـو د بهـادرۍ قیصـې ئـې لکـه د یـۆ ننګیـالي زلمـي کوڅـه پـۀ کوڅـه او کلـي پـۀ کلـي خـورې وې . هغـه یــوه هوښــیاره، بهــادره، حســینه، او د اخلاقــو یــوه ښــکُلې نمونــه وه نســرین د خپلـې مـور ګـل بـانو د مـرګ نـه پـس هـم پـۀ خپـل کلـي کښـې عبـد الله نـومې یـو ځـوان تـه وادۀ شـوه . عبـد الله هـم ډېـر ښـۀ او تکـړه ځـوان ۆ خـو د خپـل مـور او پـلار خـوارۀ ئـې نـۀ وو لیـدلي . عبـد الله د درېـو کـالو ماشـوم ۆ چـې مـور پـلار ئـې پـۀ یـوه ځـانمرګي حادثـه کښـې وفـات شـوې وو . او د عبـد الله پالنـه ملـک جـان میـر ګـل لکـه د خپـل اولاد پشـان کـړې وه . ملـک جـان میـر ګـل د عبـد الله خپـل سـکه مامـا ۆ .

ملــک جــان میــر ګــل د لــوئې جائیــداد مالــک ۆ او د ملــک صــېب نــور ورونــه هــم ښــۀ د مــال خاونــدان وو ملــک صــېب د عبــد الله ډېــر خیــال ســاتلو او اکثــر بــه ئــې دا کوشــش ۆ چــې د عبــد الله پــۀ حــق کښــې څـۀ قسـم فېصـله هـم وي نـو چـې د عبـد الله د مرضـۍ مطـابق دې اوشـي ملــک صــېب بــه داســې ځکــه کــول چــې عبــد الله تــه د مــور پــلار څــۀ احســاس وَ نــۀ شــي د نســرین ســره د عبــد الله رشــته هــم د عبــد الله پــۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښــه شــوې وه کلــه چــې د عبــد الله وادهٔ اوشــو نــو عبــد الله بــه ملــک صېب ته دا خبره کوله چې

" مامــا جــي زهٔ غــوارم چــې زمــا ځانلــه کــور شــي او بــاقي ژونــد زهٔ پهٔ تاسو بوج نهٔ شم "

خو ملک صېب به ورته وئيل چې

" نــا عبــد الله نــا تــهٔ پــهٔ مــا بــوج نــهٔ يــې څــهٔ اوشــو کــهٔ تــهٔ زمــا خپــل بچــے نــهٔ يــې خــو زمــا د خپلــې خــورې خــور بچــے خــو يــې کنــه او بيــا زمــا پــهٔ دې مــال حــال کښــې ســتا پــوره پــوره حصــه ده زمــا د خــور چــې زمــا ســره کومه حصه جائيداد کېږي نو د هغې مالک خو يې کنه "

خــو عبــد الله بيــا هــم نــهٔ غوښــتل چــې زهٔ دې د مامــاجي ګټــې وټــې تــه ناســت يــم او خــورم خښــم دې عبــد الله ملــک صــېب مجبــوره کــړو او ځانلــه ئــې د مــور پــهٔ حصــه جائيــداد کــور جــوړ کــړو عبــد الله د مامــا نــه ځانلــه شــو او د نســرين ســره ئــې ښــهٔ د مينــې محبــت ژونــد تېرولــو کــال پــس خــدائے پــهٔ عبــد الله او نســرين مهربانــه شــو او پــهٔ نارينــه اولاد ئــې وَ نــازول څــهٔ مــوده پــس عبــد الله د خپــل پــلار د جائيــداد حســاب کتــاب د خپلــو ترونــو ســره اوکــړو او پــهٔ خپلــو ترونــو ئــې خپلــه حصــه خرڅــه کــړه او پــهٔ هغــه پېســو ئــې ځانلــه دوبــۍ تــه د تللــو ويــزه واخســته عبــد الله دوبــۍ تــه مــزدورۍ دپــاره لاړو د مســافرۍ شــپې ورځــې کــهٔ هــر څــو ســختې وې خــو د نســرين او عــدنان د روڼ ســباؤن دپــاره ئــې زغملــې او دغــه رنــګ نســرين بــه هــم د عبــد الله جــدايۍ زهيرولــه خــو د خپــل بچــي عــدنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړوکي عدنان وړو وړو خبرو او خنداګانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبد الله چې په دوبۍ کښې يو کال نيم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبد الله په ايکسيډنټ کښې مړ شو دا غم د نسرين دپاره سم تندر ؤ داسې وه لکه چې په نسرين يوازې د قيامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبد الله نه جدا شوه نسرين لاړه کونډه شوه عدنان يتيم شو د نسرين او عدنان د سر سېورے وران شو بلها ارمانونه ئې په زړه پاتې شو د عبد الله د مرګ نه شپږ مياشتې پس يوه ورځ ساخت مهال د نسرين د کور د کوځې ور يو فقير وډبولو نسرين ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک يې؟"

جواب اوشو

" غريب فقير ملنګ يم چې څۀ مو د وسه کېږي د الله په نامه ئې غواړم الله مو د ژوند ټول مصيبتونه پرېشانۍ په خوشحالۍ بدلې کړه ډېر غريب يمه څۀ لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښه "

نسرين اووئيل چې

" زۀ خو پخپله د سر سېورے نۀ لرم ايکې يؤ ماشوم زوې سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس يو د الله اسرې ته پرته يم "

دغه رنګ يوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران وربانديې بيا تازه شو او بيا ئې فقير ته په غريو ژن اواز کښې اووې

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تهٔ لږ صبر وکړه زهٔ راځم "

لږه شېبه پس نسرين پهٔ يؤ کټوري کښې لږ غوندې اوړهٔ راوړهٔ

" هن کاکا دا واخله"

فقير د نسرين د لاس نه کټورے واخستهٔ او اوړهٔ ئې په ګوډې کښې واچول.

" لله دې ستا خاوند لـه جنتونـه ورکـړي بچـے دې خـدائے نيـک عمله لوئے کړه لله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير پهٔ يوه ساه دعاګانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير پهٔ دعاګانو امين اوکړو او د عبد لله پهٔ يادونو کښې پهٔ کټ کښې کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد لله نامه مخې ته شوې وه . د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد لله پهٔ يادونو کښې تېره کړه کله چې پهٔ ټول کلي د تئيرو تور ځادر راخور شو چپه چپتيا شوه ګېر چاپېره د ګاونډ خلک په خوارهٔ خوب اودهٔ شو . د نسرين سترګې لاورغلې نهٔ وې چې پهٔ سر ئې چا د تور ټوپک شپيلۍ کېښوده.

" چپ! چې شور وَ نهٔ کړې "

نسرين اوويرېدله سترګې ئې پهٔ ځائے ودرېدلې ساه ئې بې واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خُلې نه ئې اواز نهٔ راختو څو شېبې پس چې ئې د سترګو پهٔ لګۍ کښې وکتل نو يؤ کس تربوزک وهلے ولاړ ؤ او د ټوپک پهٔ ماشه ئې ګوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئيل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کـۀ خپـل ځـان دې روغ خــوښ وي نــو ســره د ماشــوم مخکښــې شه ګڼې نو"

نســرين چــې دا واؤريــدل نــو د ډېــرې غصــې نــۀ ئــې د وجــود وينــه کلـه پښـو لـه او کلـه سـر لـه تلله او راتللـه خـو هـيڅ ئـې هـم نـۀ شـو کـولے نسـرين سـره د خپـل ځـان پـرواه نـۀ وه خـو د عـدنان لـۀ خـاطره ئـې تللـو تـه غـاړه کېښـوده او ورسـره روانـه شـوه ولـې چـې بلـه لار نـۀ وه د نسـرين د زړۀ نـه يـو الله خبـر ؤ عـدنان ئـې پـۀ يـو طـرف راړولے او روانـه وه خـو پـۀ زړۀ کښــې ئــې رنــګ رنــګ ســوچونه فکرونــه کــول د ځــان ســره زړۀ کښـې وائـې چـې داسـې څـۀ طريقـه اوکـړم چـې د دې ظـالم نـۀ مـې ځـان خـلاص شـي د لـږ مـزل نـه پـس نسـرين خپـل حـواس بحـال کـړۀ او دغـه سړي ته ئې اووئيل۔

" وروره کـۀ خفـه کېـږې نـۀ نـو زمـا سـره زمـا کـالي پټـرې او څـۀ لـږې ډېـرې نغـدې روپـۍ دي کـۀ خوښـه دې وي نـو زۀ بـه درپسـې بېرتـه لاړه شم "

سـړي چــې دا واؤرېــدل نــو نــور هــم خوشــحاله شــو او ورتــه ئــې اووئيل چې

" خوښـه مـې ده خـو ماشـوم بـه دې مـا سـره وي او زۀ بـه هـم درسـره ځم "

نســرين پــۀ خوشــحالۍ خوشــحالۍ راروانــه شــوه کلــه چــې واپــس راورسـېدله نـو نسـرين پـۀ خپـل کـور پـۀ منـډه ورننوتلـه او پـۀ کوټـه کښـې دننـه ديـوال تـه راځوړنـد کلاشـنکوف تـه ئـې لاس کـړو او پـۀ دغـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظالم ئې تش کړو سرې پر مخې پرېوتو نسرین زر عدنان بچي له ورمندېه کړه اسمان ته ئې وکتل او د ځان سره ئې اووئیل

" شکر دے خدایه چې د ظالم پۀ لاسونو کښې دې هم زما د عدنان بچي حفاظت اوکړو"

د کلاشنکوپ د ډزو اؤریدو سره د ګاونډ خلک هم راورسېدل خلکو چې پۀ زمکه پروت پۀ وینو کښې لت پت د دغه سړي مخ پرانستۀ نو دا هم هغه کس ؤ چې د سحر ئې د ملنګ پۀ جامه کښې خېر و ذکات غوښتۀ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

خدائے خبر چې پۀ ما ولې هغه دومره ښه لګېدلې وه یا خو رښتیا هغه ډېره ښکُلې وه او یا هسې د هغې ښائسته سترګې او ښکُلا زما پۀ زړۀ کښې ځائے شوي وو زما پۀ خیال چې د هغې د غه انداز ښکُلے ؤ۔

" خو نا هیڅرې نۀ "

" دومره ښکُلې خو نۀ وه "

او نۀ داسې یو نا اشنا ښائست ؤ چې ګینې ما هډو لیدلے نۀ ؤ ولې چې زما د کلي پۀ لوئے بازار کښې د کپړو یو غټ دوکان ؤ او زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لرې لرې نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زۀ به هر سحر خپل دوکان ته تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه ورځ خپل دوکان ته روان ووم پۀ لاره کښې مخکښې دوه کلومیټره پس یؤ وړوکے بازار هم ؤ چې اکثر به پکښې د سړک د تنګوالي او د ډرائیورانو د بې ځایه ګاډو اودرولو لۀ وجې عموماً ګاډي را حیصار وو او پۀ ګهنټو ګهنټو به را حیصار وو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه ورځ هـم ګـاډي را حيصـار وو کلـه يـؤ ګـاډے د بـل ګـاډي نـه پـۀ يـؤ اړخ او کلـه پـۀ بـل اړخ د وړانـدې کيـدو پـۀ هڅـه کښـې بوښـت وو يؤ ګاډي واله به بل ګاډي واله ته وئيل

" تۀ لږ مخکښې شه "

او بل

" تۀ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مۀ وهه غوږونه دې راله کاڼۀ کړل "

او کلـه کلـه خـو بـه پکښـې ډرائيـوران د يـؤ بـل سـره پـۀ شر هـم شـول زمـا نـه وړانـدې يـؤ سـوزوکے پـۀ مـزه مـزه روان ؤ کلـه بـه ناڅاپـه اودريـدو او کلـه بيـا ورو غونـدې روان شـو او چـې کلـه ورتـه لـږه شـان موقـع مـېلاؤ شـوه نـو د يـوې رکشـې نـه مخکښـې شـو مـا هـم خپـل ګـاډے پـۀ تيـزۍ سـره ور وړانـدې کـړو خـو د رکشـې نـه د وړانـدې کيـدو موقـع راتـه مـېلاو نـۀ شـوه زۀ هـم پـۀ دې کوشـش کښـې ووم چـې کـۀ پـۀ يـؤ اړخ راتـه لـږه لار مـېلاؤ شـي نـو لـږ بـه دوکـان تـه زر اورسـېږم رکشـه کښـې شـاته ښـې لاس تـه تقريبـاً د لسـو کـالو ماشـوم ناسـت ؤ او پـۀ څنـګ کښـې ورسـره ګـس اړخ تـه پـۀ تـور نقـاب کښـې يـوه پيغلـه ناسـته وه اتفاقـاً زمـا دغـې پيغلـې تـه پام شـو پيغلـه کلـه يـؤ خـوا کلـه بـل خـوا کلـه لانـدې کلـه بانـدې د ډيـرې حيـا نـه ئـې د سـترګو نظـر اړولـو را اړولـو لکـه چـې د پيغلـې سـترګو لـه چـا څۀ ډکـے وغيـره وروړلـو او پيغلـې تـرې نـه خپلـې سـترګې بـچ کـولې د پيغلـې دا انـداز پـۀ مـا ډيـر ښـۀ اولګيـدۀ د پيغلـې دغـې ادا زمـا د زړۀ پـۀ ميـنځ کښـې قـدم کيښـود

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا د زړۀ دروازه ئـې وډبولـه پېغلـې پـۀ دغـې ادا زمـا اودۀ زړۀ راويښ کړو.

دغـه شـان چـې کلـه مـا د خپـل ګـاډي پـۀ هـارن ګـوتې کېښـودې او هـارن مـې اووهلـو نـو زر ئـې ماتـه اوکتـل او چـې پـام ئـې شـو چـې ګينـې دے هـم ماتـه ګـوري نـو زر ئـې خپلـې سـترګې خکتـه کـړې او بيـا ئـې د سـترګو ګـاتې پـۀ ځـائے د حيـا لـۀ وجـې نـه اودرېـدل او بيـا ئـې خپـل نقـاب تـه لاس پورتـه کـړو اول ئـې پـۀ پـوزه پـۀ نـرو سـپينو ګوتـو نقـاب سـم کـړو او بيـا ئـې لاس تـر يـو غـوږ ورسـولو او هـم پـۀ خپـل غـوږ ئـې د لاس ګـوتې نيـولې پرېښـودې د پېغلـې پـۀ دې تماشـه تماشـه کښـې زۀ نـۀ پـۀ وخـت پوهـه شـوم او نـۀ پـۀ جـوړ شـوي رش چـې پـۀ دې کښـې لار وشـوه بازار ختم شو رکشه پۀ لار پاتې شوه او زۀ خپل دوکان ته ورسېدم.

ګـاډے مـې يـو خـوا تـه اودرولـو دوکـان مـې کـولاؤ کـړو پـۀ ګاونـډيانو دوکانـدارانو مـې سـلام واچولـو او د خپـل دوکـان پـۀ صـفايئ کښـې مشـغول شـوم خـو د پېغلـې هغـه د حيـا نـه ډک ښائسـته ښـکُلے انـداز بـه راتـه مخکښـې مخکښـې کېـدو او د خپـل ځـان سـره پـۀ زړۀ زړۀ کښـې مُسـکے مُسـکے کېـدم پـۀ زړۀ کښـې مـې د پېغلـې اداګـانو يـو لـوئے زخـم جـوړ کـړے ؤ زړۀ مـې د خپـل ځـان سـره پـۀ خبـرو ؤ او دا پوښتنه به ئې د خپل ځان نه پخپله کوله چې

" خـدائے خبـر چـې دا پېغلـه بـه څـوک وه؟ خـو څـه مـړه کـۀ هـر څـوک وه خو ډېره قدرمنه او حيا ناکه پېغله وه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوکـان صـفائي مـې اوکـړه جـارو مـې يـو ګـوټ تـه ورګـوزار کـړه او د جـامو تانونـه مـې سـمول راسـمول خـو زړۀ مـې ډېـر نـاقراره ؤ کـۀ د چـا ګـاک يـا ګـاونډي دوکاندار سـره بـه مـې د څـۀ خبرې لـۀ وجې لـږ پـام غلـط شـو نـو سـاعت پـس بـه مـې بيـا هغـه پېغلـه را پـۀ زړۀ شـوه او نـاقراره بـه شـوم ورځ تېـره شـوه مـازيګر شـو چـې پـۀ دې کـبنـې مـې ناڅـاپي نظـر پـورې د سـړک پـۀ غـاړه هـم پـۀ دغـه پېغلـې پرېوتـو زۀ يـک دم پاسـېدم پـۀ زړۀ کبنـې مـې د پېغلـې پـۀ ليـدو يـوه مسـته هـوا والوتـه پېغلـه پـۀ ماشـوم وريـسـې وه او زمـا دوکـان تـه رانـنوتلـه دوکـان تـه پـۀ رانـنوتلو سره سم ماشوم اووئيل چې

" ماما جي پۀ نوي ډيزائن کبنې د زنانۀ کپړې راواخله "

مـا زر زر د جـامو نـوي تانونـه راسـپړدل شـروع کـړل او زړۀ مـې غوښـتل چـې پـۀ ټولـو کبنـې د ټولـو نـه ښـکُلي او ښائسـته جـوړه پېغلـې تـه راواخلـم پېغلـه لګيـا وه جـامې ئـې خوښـولې او مـا د پېغلـې پـۀ سـترګو کبنـې خپـل ورک شـوے ځـان کتلـو زۀ د پېغلـې پـۀ تماشـه ووم او پېغلـه د جـامو پـۀ تماشـه وه اوس خـو مـې پېغلـه د ډېـر نـزدې نـه اوليدلـه هـر څـو کـۀ د پېغلـې مـخ پـۀ نقـاب کبنـې پـټ ؤ خـو د پېغلـې سـترګې او ښـکُلي سـپين مرمـرين لاسـونو د پېغلـې د ښائسـت ګـواهي ورکولـه پېغلـې جـامې خوښـې کـړې او د ماشـوم مخـې تـه ئـې کېښـودې ماشـوم د هغـې جـوړې د قيمـت تپـوس اوکـړو او مـا ورتـه د جـوړې څـوارلس سـوه روپـۍ يـادې کـړې ماشـوم پېغلـې تـه اوکتـل او خپـل جيـب تـه ئـې لاس کـړو ماشـو د جيـب نـه قلـم راواخسـتو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې پـهٔ لاس ئـې څـهٔ اولیکـل پېغلـې خپـل لاس تـه اوکتـل بیـا ئـې د ماشـوم نـه قلـم واخسـتو او د ماشـوم پـهٔ لاس ئـې څـهٔ اولیکـل ماشـوم زر زما نه تپوس اوکړو

" پهٔ دولس سوه به وَ نهٔ شي؟ "

پهٔ جواب کښې ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولې دا ګونګې ده؟ "

او ماشوم جواب راکړو چې

" او ماما دا ګونګې ده "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

د تیمور خان مور تمبل په لاس دا خبره اوکړه چې

" زما دغه ایکي یو نیازبین بچے دے او زۀ به د خپل زوي تیمور خان وادۀ په داسې ډنګ ډونګ سره سر ته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې په تماشو ستړي شي "

هر څو که د تیمور خان پلار شمشیر ګل کاکا د تنګ تکور خلاف ؤ خو د تیمور خان مور د خپل زوي د وادۀ خوشحالي د تنګ تکور نه بغیر نیمګړې ګڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالۍ نه په زمکه نۀ لګېده تودۀ تودۀ پره وه چاته به ئې د یؤ کار ښودنه کوله او چاته د بل کار.

" دغې ته دا لوښي اووینځه ......او فلانکۍ ته خلکو له اوبۀ ورکوه......ورېږي ته مېلمنو ته وریژې اچوه "

او دغه رنګ خپله خبره به ئې مخ په وړاندې بوتله چې

" ټولو ته وایم ګورے چې مېلمانۀ درنه خفه نۀ شي "

او په منډه منډه به د پېغلو په محفل ورننوتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" يـﺉ جينکـو سـندرې وايـﺉ کنـه تاسـو خـو داسـې غلـې ناسـتې يـﺉ او کـﺉ سـندرې نـﺉ درځـي هلئ......پاسـئ څـﺉ غـم خـو نـﺉ دے پـﺉ کـور کښـې مـې پـﺉ وړومبـي ځـل خوشـحالي راغلـې ده لاد دې نـه زياتـه خوشحالي به لا کله پﺉ ما راځي "

او بيـا پخپلـه ئـې تمبـل تـه لاس کـړو يـؤ ځـل دوه د ګوتـو پـﺉ سـرونو د تمبـل غـاړه او بيـا د لاس پـﺉ ورغـوي د تمبـل مېـنځ تـه خپـل لاس راواچولو او شروع ئې اوکړه.

" يﺉ هلکه وره راوله "

" برغه تماشه راوله "

" توره دې لونګي او زرين دې شال دے "

" نن د تيمورخان او د خندا وار دے "

او کلـه کلـه خـو سـره د تمبـل بـه پـﺉ ګـډا هـم ورغلـه محفـل بـه ئـې ګـرم کـړو جونـه بـه ئـې راپـارې کـړي چـا بـه لاسـونه پړقـول چـا بـه سـندرې وئيلـې او چـا بـه ګـډاګاني خنـداګاني کـولې تـر دې چـې بعضـو ښـځو خـو بـه پکښـې د وريـژو ډکـې غـورۍ هـم پرېښـودې او د تيمـور خـان د مـور د ګـډا پـﺉ تماشـه بـه وې چـې پـﺉ دې کښـې د تيمـور خـان پـلار شمشـېرګل کاکـا د بيټـک د يـؤ ديـوال پـﺉ سـر سـر راښـکاره کـړو پﺉ غصه غصه انداز کښې ئې اووئيل

" دا څـﺉ غوبـل مـو جـوړ کـړے دے ...... بنـد کـړي دا فضـوليات ....د ځان نه مو راته ډمان ساز کړي دي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا د دې خبرې کولو سره ئې د تیمور خان مور ته اوکتل او په مُسکي شان انداز کښې ئې اووئیل

" او دې ته پکښې اوګوره ......ته خو د عقیدې ښځه یې ......په سپین سر دې د ورو سره ځان سم کړے دے بنده کړه دا ډمخانه چې د ډنګ اواز وا نۀ ورم "

د شمشېر ګل کاکا د قارېدو سره خاموشي شوه د جونو محفل پیکه شو او د تیمور خان مور د خپل ځان سره په ګونیدو شوه او بیا ئې اووئیل چې

" تۀ وس دۀ ته ګوره ......ستا وس د ښځو په کار کښې څۀ کار دے خو ځه چرته د خپلو مېلمنو سره کېښنه د ځلورو میاشتو په تبلیغ کښې څۀ لاړې چې د ځان نه دې راته اوس مُلا جوړ کړے دے ځه خپل کار کوه دا خو وارۀ دي څۀ به کوي نو ستا پکښې څۀ کار دے "

د تیمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بیا نن ؟ ......نن خو د خوشحالۍ ورځ ده داسې د خوشحالۍ ورځې کله کله وي او زما په کور کښې خو دا خوشحالي ورومبۍ خوشحالي ده خدائے خبر چې بله خوشحالي به کله راځي زما خو بل زوے هم نشته په شپږو لوریانو د بره دغه یو ککے خدائے راکړے دے چې زۀ نن د خپل نیازبین زوي په خوشحالۍ خوشحالي او نۀ کړم نو کله به کووم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیمور خان د مور او پلار تر مېنځه دا خبرې لا ختمې نۀ وې چې پۀ بل اړخ د تیمور خان د ترونو او ماماګانو بچي سره د تیمور خان پۀ ډنګ ډونګ او پۀ ګډاګانو پۀ کوځه راننوتل د چا پۀ لاسونو کښې تمانچې وې او د چا پۀ لاسونو کښې د پټاخو ډبې وو ټولو د ډزو یؤ لوئے غوبل جوړ کړے ؤ ډز ډوز د سازونو او سندرو شور د ماشومانو ها هو او ګڼه ګوڼه ـ تیمورخان پخپله د کلاشنکوف بوږ کش کړو اسمان ته ئې اونیوه او پۀ ماشه ئې ګوته ټینګه کړه ـ

دړه دړ دړه دړ دړه....

د کلاشنکوف پوره جاجر ئې تش کړو ـ

شمشېر ګل کاکا چې دغه غوبل ته اوکتل نو د برداشت ماده ئې ختمه شوه پۀ ځان پوهه نۀ شو او پۀ دېوال ئې بره راودانګل او پۀ غصه سره ئې د یو کس نیم نه څپېړه پورته کړه او وَ ئې وئیل

" دا څۀ کوې لوفرانو ......ماله کار ګورئ ......ځئ اوځئ مېلمه کوربه نۀ پېژنم چې پۀ عقیده کښېنئ خو ټهیک ده او کۀ خفګانونه غوبل جوړوئ نو پۀ مخه مو ښه چې وَ مو نۀ وینم "

او خپل زوي تیمور خان ته ئې مخ راواړولو او وَ ئې وئیل ـ

" تا څۀ د ځان نه لېونے جوړ کړے دے ......دا خلک خو هم تاله مبارکۍ له راځي او تۀ د ماشومانو سره امبراقې وهې او دا پۀ لاس کښې دې دا ټوپک څۀ کوي تاته ما نۀ دي وئیلي چې د لوفرانو سره مۀ ملګرے کېږه ......ځۀ هلته د خپلو مېلمنو سره کېښنه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشـــېر ګـل کاکـا د تیمورخــان ســره پـهٔ دې خبــرو ؤ چــې د شــاه اړخ نه چا اواز اوکړو چې

" کاکا د تیمور خان پهٔ مور څهٔ چل شوے او راپرېوتې ده "

شمشـېر ګـل کاکـا او تیمورخـان چـې شـاته اوکتـل نـو د کـور ټـولې زنانــه یــو ځــائے تــهٔ راټــولې شــوې وې او یــوه لویــه واوېــلا جــوړه شــوه داســې واوېــلا چــې نــهٔ خــو ځــوک پــهٔ خنــدا پوهېــده او نــهٔ پــهٔ ژړا چــا دا پېژنــدل کــول چــې دا راجمــع شــوې خلــک ژاړي او کــهٔ خانــدي شمشــېر ګــل کاکــا او تیمــور خــان ورمنـډه کـړه او چــې د راجمـع شــوو زنـانو پـهٔ مېنـځ کښـې ئـې د تیمـور خـان مـور تـه اوکتـل نـو د تیمـور خـان د مــور پــهٔ تنــدي د وینــو ســېلاب رامــات وو تیمورخــان چــې خپلــه مــور پــهٔ خپلــه غېــږه کښــې راوچتــه کــړه او وۀ ئــې کتــل نــو د تیمــور خــان د مور د تندي نه د کلاشنکوف ګولۍ پورې راپورې وتلې ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

هسې خو د تماشې خلک بنځه ډېر او بې شماره ؤ خو یؤ هم پکښې داسې نه ؤ چې تاروګي ته ئې دومره قدرې وئیلي وے چې
" ظلم مهٔ کوه "
تاروګي چې به هغې له ګُزار ورکړو نو هغې به منډه کړه چغې به ئې کړې او د سترګو نه به ئې د اوښکو یو سیلاب جاري شو ګېر چاپېره به ئې اوکتل زړهٔ ئې غوښتل چې دې ګېر چاپېره تماشګیرو خلکو ته اووائي چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړي خو زر به ئې سر خکته کړو او د ځان سره به ئې پهٔ زړهٔ زړهٔ کښې اووئیل چې
" ولې دا خلک نهٔ پوهېږي؟....... کهٔ دوي ظلم نهٔ پېژني ....او کهٔ د دوي پهٔ سینه کښې زړونه نشته "
خو د تاروګي پهٔ دې عمل هر چا ځان شېبلے کړے ؤ او تشه تماشه به ئې کوله او نهٔ تاروګي ته دا احساس کېدو چې
" د خدائے بنده دا خو هم د الله مخلوق دے او پهٔ سینه کښې زړهٔ لري څهٔ اوشو کهٔ ستا د پتې نه ئې یوه شوره شوتل اوخوړل "

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د تـاروګي پـهٔ زړهٔ کښـې لـږ شـان رحـم هـم نـهٔ راتلـو تـاروګي چې دا ځـل لبنـتي تـه لاس کـړو نـو تـاروګي تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چې تـاروګي لـه چـا دوه برغـې لتـې ورکـړې وي تـاروګے پـهٔ زمکـه ګـډ وړ راپرېوتـو هغـه چـې پـهٔ خـوارو سـترګو اوکتـل نـو د پيـر صـباق مـولائي صـبب خـره پـهٔ منـډه روانـه وه هغـه يـو نظـر خـرې تـه اوکتـل او بيـا ئـې سـترګې خکتـه کـړې لکـه چـې ورتـه د خپـل جبـر احسـاس شـوے وي۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ګور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې کور

ما د انسان په شکل کښې ځناور په ورمبي ځل اولیدۀ اګر چې تاسو به دا وایئ چې د انسان په شکل کښې او ځناور؟.

" او بلکل .... د انسان په شکل کښې او ځناور "

خو نۀ پوهېږم چې څنګه په کومه ژبه او په کومو لفظونو کښې بیان کړم هغه درد ، هغه خړیکه، هغه احساس او هغه د اوښکو ډکې غمژنې سترګې.

" های های .... هېر به مې نۀ شي خو چې دۀ ته ولې دغه درد دغه خړیکه نۀ محسوسېدۀ؟ .... ما ډېر څۀ لیدلي اؤریدلي او محسوس کړي وو خو داسې حالات، واقعات او ظلم زیاتے مې نۀ ؤ لیدلے .... اوس هم چې را یاد شي نو غونې را باندې ځیږ ځیږ شي او د وجود ویښته مې نېغ اودرېږي او ډېره لویه ویره مې واخلي او د ځان سره دا یوه خبره بار بار کوم چې

" دا انسان ؤ؟"

" نا نا نا .... څوک وائي چې دا انسان ؤ او کۀ دا انسان ؤ نو بیا دۀ ته دغه احساس ولې وَ نۀ شو اخر چې دا انسانان ولې دومره ظالمان دي ایا ګینې زۀ هم انسان یم او کۀ چرې زۀ انسان یم نو بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د داسې انسانيت نهٔ زما چوټې بغاوت دے ځکه چې هغه مې بلکل د زړهٔ نه نهٔ اوځي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات مخې مخې ته کېږي "

هغه ورځ يو ځوان زلمے وينم چې راروان ؤ يو لاس کښې ئې ټوپک او ترخ ته ئې پنجره زوړنده کړې وه او د ښکار نه واپس د خپل کور په طرف د خوشحالۍ نه په ټوپونو ټوپونو راروان ؤ کله چې تر ما راورسېدو نو يو شېبه زما سره اودريدهٔ چې زما پام سمدستې د پنجرې هغه بې وسه مرغۍ ته شو کومه مرغۍ چې دغې ځوان نيولې وه او د پنجرې په دغه قېد کښې ئې بندي کړې وه۔

ما چې د پنجرې هغې قېدي مرغۍ ته په زور زېر اوکتل نو د هغې هغه خوار خوار نظر زما زړهٔ راولړزولو او زما په زړهٔ ئې داسې زلزله راوسته چې زهٔ دَ خود نه بېخوده شوم ما چې کله د مرغۍ په سترګو کښې سترګې ښخې کړې نو ما د هغې مرغۍ د ژوند ټول حال احوال داسې محسوس کړهٔ لکه چې مرغۍ ماته خپله ټوله د ژوند قيصه کوله او ما اؤرېدله ما د هغې په سترګو کښې د بې وسۍ د غټو غټو اوښکو سره سره د هغې هغه سوالونه مينتونه هغه چغې کوکارې محسوسې کړې چې د بيانولو نهٔ وې هغې هم ښکُلے او ازاد ژوند تېرول غوښتل هغې هم د خپل يار سره د مينې محبت د ژوند خوبونه ليدل هغې هم بچي لرل هغې د خپلو بچو سره د محبت او د خوشحالۍ ژوند تېرول غوښتل د هغې هم کور ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـو د هغــې پـۀ دغـه احساسـاتو دغــه ظـالم نـۀ پوهېـدو هغــې د هغـه زنـدان د مـاتولو کوششــونه هـم کـول خـو هغــې هـېڅ تـوان نـۀ درلـودۀ هغـه پۀ دغـه زنـدان کښـې پـۀ ارمـان ارمـان د خپـل ژونـد نـه لاس پـۀ سـر شـوه خـو هغـه ظـالم تـه دا پتـه وۀ نـۀ لګیـده چې مرغـۍ پـۀ اخري سـلګۍ کښې دا ټپه هم اوکړه چې

زما د مینې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پۀ تا اوکړي فسادونه

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی سرے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړې سرې

د کلي ټول خلک په يو ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاورې ګټې نه کتلې خو رابغولې به ئې يو آما لګيا وو سم يو لوئے غوبل و چا پکښې دا اواز اوکړو چې

" د اوبو نه کار واخلئ"

نو د اوبو اواز څه و چې د جومات تولـه ټينکۍ بيا د اوبو نه خالي پرته وه ځائے په ځائے بيا هم لوګي راختل خو چې کوم لوئے نا تاري اوُر د جومات په بروزه لګېدلے و نو هغه مړ شوے و خلک ټول ستړي ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د يو بل نه پوښتل چې دا اوُر څنګه او چا لګولے و دغه خبرې اترې لا جاري وې چې يو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو يو ماشوم راونيولو او دوه درې څپېړې ئې ترې ښه جوښتې او تمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په حيرانتيا سره اوکتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصې په نيت هم ورمنډه کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئـې د مــاچس ډبـے اوغورځولــو او کلــک ئــې پــۀ خپلــه غېــږه کښېــې راونیولــو د ماشــوم د لاس نــه د مــاچس غــورزول د ټولــو خلکــو د پوښتنو جواب وو۔

صبرو تـرور ماشـوم پـۀ تنـدي ښـکُل کـړو او دا ئـې اووئیـل چـې دا خـو زمـا سـاده بچـے دے دومـره ظلـم څـوک کـوي دا خـو نـۀ پـوهېږي نـو تاسـو خـو د جرګـو خلـک یـئ صـبرو تـرور څـو سـتغې سـپورې اووئیلـې د خپــل زوي پــۀ ســر ئــې لاس راښــکود او ســره د خپــل زوي کــور تــه روانـه شـوه ...... سـاده کـۀ رښـتیا سـاده ؤ او کـۀ نـۀ خـو چـې صـبرو تـرور بـه ورتـه سـاده وئیلـو نـو پـۀ ټـول کلـي کښـې پـۀ سـاده مشـهور ؤ د سـاده خپـل نـوم زر ولـي خـان ؤ خـو سـاده نـوم ئـې رښـتیا پـۀ ټـول ژونـد کښـې سـادګي راوسـتلې وه دغـه شـان وختونـه تیرېـدل او زرولـي خـان سـاده د ژونـد ورځــې شــپې پــۀ مختلفــو تکلیفونــو کښــې صــبا کــولې د زر ولـي خـان سـاده د ژونـد تکلیفـات دومـره ډېـر وو چـې بعضـي بعضـي غـټ غـټ تکلیفونـه بـه زر ولـي خـان سـاده تـه هـېڅ هـم نـۀ وو او نـۀ بـه ئـې محسوسول۔

ولــې چــې زرولــي خــان ســاده د صــبرو تــرور مشــرے زوے ؤ او د زر ولـي خـان سـاده نـه چـې کـوم کشـران ورونـه وو نـو هغـوي ټولـو لـه صـبرو تـرور ودونـه کـړي وو خـو زر ولـي خـان سـاده لـه ئـې لا وادۀ نـۀ ؤ کـړے پـۀ دې راز څـوک هـم نـۀ وو پوهـه چـې زر ولـي خـان سـاده لـه صـبرو تـرور وادۀ نـۀ کـوي او کـۀ زر ولـي خـان سـاده وادۀ کـول نـۀ غـواړي خـو دومـره ضـرور پوهـه وو چـې زر ولـي خـان سـاده یـؤ ډېـر ښـۀ او اخلاقـي انسـان ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرته تري پهٔ ژوند څوک ازار شوي نهٔ وو او پهٔ کار روزګار کښې هم د چا نه کم نهٔ ؤ ښهٔ تکړه انسان ؤ پهٔ قد بود هم ښهٔ دنګ پوره شپږ نیم فوټه ؤ او نهٔ خو پهٔ لاسو پښو معزوره ؤ ښهٔ سم دم انسان وو خو خدائې خبر چې د زرولي خان ساده د زړهٔ دنیا ولې نیمګړې ښکاریده.

کهٔ چرته چا به د زر ولي خان ساده نه اوپوښتل چې تهٔ ولې وادهٔ نهٔ کوې نو هغه به نرے شان مُسکے شو خو د دغې مُسکا پهٔ معنه څوک هم نهٔ پوهېدل او دغسې د زر ولي خان ساده پهٔ سر کښې سپین اولګېدل ګیره ئې سپینه شوه او صبرو ترور داسې عمر ته اورسېدله چې د هغې علاج لاتر اوسه پورې نهٔ دے پېدا شوے او د څهٔ لږې ناروغۍ نه پس صبرو ترور د مرګ پهٔ خوب اوده شوه د صبرو ترور جنازې ته د کلي ګڼ خلک راغلي وو هر سړي د زر ولي خان ساده سره خپل غم شریکولو دغه وخت کښې چا د زر ولي خان ساده نه غلي غوندې اوپوښتل چې ساده ګله اوس خو به خپل کور ابادوې کنه ساده ګل یو سوړ اسویلے اوکړو پهٔ مخ ئې غټې غټې اوښکې راوبهېدې او پهٔ ګیره کښې ورکې شوې او هغه غریو نیولي اووئیل

" زما عظیمه مور "

زما عظیمه مور چې ژوندۍ وه نو ما د هغې پهٔ مینه کښې څوک شریکول نهٔ غوښتل او ځکه ما د وادهٔ نوم نهٔ شو اخستے ما خپل ټول عمر د خپلې مور پهٔ خدمت کښې تېر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو زۀ"

زۀ پـۀ دې خوشـحاله یـم چـې د هغـې د مـرګ نـه پـس هـم زۀ د هغـې پـۀ مینـه کښـې څـوک شـریک نـۀ کـړم ځکـه چـې زمـا د مـور مینـه ډیـره عظیمـه مینـه ده او پـۀ دغـه غظیمـه مینـه کښـې ماتـه د بـل چـا نـوم شریکول ډیر لوی جُرم ښکاري.

د زر ولـي خـان سـاده پـۀ دې خبرو سـره ټولـو خلکـو یـؤ بـل تـه اوکتـل او د خـان سـره ئـې اوبڼیـل چـې زر ولـي خـان سـاده خـو ډیـر لـوئـے سـړے دے او بیـا چـې کلـه د زر ولـي خـان سـاده مـور صـبرو تـرور خـاؤرو تـه اوسـپارلے شـوه او جنـازې تـه راغلـي خلـک ټـول خپلـو کـورنـو تـه اورسـیدل نـو بیـا چـا د جنـازې اعـلان اوکـړو چـې پـۀ دا ځـل اعـلان کـولـو سـره اعـلان اوربـدونکي ټـول خلـک حـق دق او حیـران شـول او دغـه شـان د کلـي محلـت خلـک ټـول خبـر شـول چـې زر ولـي خـان سـاده د خپلـي مور قبر ته ډډه وهلي د مرګ پۀ خوب اوده ؤ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

فخري کاکا چې د لوئې اختر مونځ پۀ عيدګاه کښې ادا کړو نو د يؤ څو کسانو سره ئې د اختر مبارکي اوکړه او نيغ خپل کور پله روان شو څه ساعت پس خپل کور ته د رسېدو سره ئې خپلې کور وداني ګل بشرې ته اووئيل چې

" لله دې زمونږه مدد اوکړي ګينې ډېره ګرانه ده يو خوا ګرانې دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څۀ د اسمان سره خبرې کوي او بل خوا کۀ لله پاک راله اولاد راکړے وے نو نن به مې داسې حال نۀ ؤ ولې چې دا وخت زما د کار روزګار نۀ بلکې د جومات پۀ ګوټ کښې د لله لله ذکر کولو دے خو بس څۀ اوکړم مجبوري ده نو......دا نور مخلوق اوګوره خپل اخترونه کوي خوشحالياني کوي قربانۍ کوي او زمونږ د خوارانو قسمت.........هئ هئ ......پۀ ننۍ مبارکه ورځ مې هم پۀ دې عمر دمه نشته"

او بيا ئې يؤ اسوېلے اوکړو خپل اوزار ئې پۀ اوږه راواړولو او پۀ رېبدلو قدمونو ئې پۀ قلاره قلاره د شاهي پارک لار اونيوه شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو وړومبے شروع ئې د شبير عالم او مېمونې د قيصې نه اوکړه او چې ګهنټه نيمه کېدله نو فخري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاکا د تمبل په جرق او د خپل خوږ اواز په جادو د پارک ټول خلک ګېر چاپېره د خپل ځان په تماشه کړي وو لا به چا فخري کاکا ته څۀ ورکول چې يو تور مخي پوليس والا د غه ګنه خوره کړه او فخرے کاکا تش لاس کور ته روان شو -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

دغـه شـپه د کـور ټولـو خلقـو تـه ډېره درنـه محسوسـېده خـو چـا يؤ بـل تـه اظهـار نـۀ شـو کـولے شـپه پخـه وه خـو د ټـول کـور پـۀ دغـه يـوه کوټـه کښـې رڼـا اوس هـم ويښـه وه هغـې تـه پـۀ مېـز ډېر کتابونـه پراتـۀ وو ياسـمين پـۀ مېـز پـروت د ټـي وي ريمـوټ تـه لاس کـړو او ټـي وي ئې بند کړو۔

بـل خـواه پـۀ مېـز پرتـه د کاغـذ يـوه پاڼـه د پکـي هـوا خوزولـه ياسـمين دغـه پاڼـه راوچتـه کـړه او پـۀ دغـه پاڼـه لـيکلے شـوي خـط تـه ئـې پـۀ زيـر زيـر کتـل .... خـط ئـې لا پـوره لوسـتلے نـۀ ؤ چـې لاسـونه ئـې پـۀ رپـېدو شو

او پاڼـه ئـې د لاسـونو نـه پربوتـه .... هغـې چـې پـه رپـېدلو لاسـونو د رڼـا مـخ د مېـز نـه را اوچـت کـړو نـو د رڼـا پـۀ خُلـۀ د زهـرو خوړلو لۀ وجې وينه رابهېدلې وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمّنا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

د هغې هم دغه يوه تمنّا وه! چې کله به هُرېم پۀ څۀ خبره خفه شوه نو زر زر به ئې پۀ خپله تمنّا خپل زړۀ ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئيل چې
"شکر دے خدايه چې دغه يوه تمنّا خو لرم ګينې ډېره ګرانه ده ولې چې زما ځواني دلته د بيلتانۀ اؤر اوسېزله او د هغۀ ځواني د عربستان مسافرۍ"
خو پۀ هغه ورځ چې د هغې د کور پۀ کوڅه کښې د ګاډي د ناڅاپي بريکونو اوازونه د هغې تر غوږو شول نو زړۀ ئې يو درز اوکړو ګير چاپېره ئې اوکتل او پۀ منډه دروازې پله ورغله هغې چې د دروازې پۀ سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنّا د خان د ګاډي د ټير د لاندې اخري سلګۍ وهلې

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

نـۀ ده معلومــه چــې د دې نــه وړانــدې بــه ئــې نــور څــومره خلــک وژلــي وو چــې اوس زمــا نمبــر ؤ او زۀ خــو څـۀ چــې راســره ولاړ نــور هــم يـؤ څــو يــاران وو خــدائے خبــر چــې هغــوي بــه ئــې هــم وژلــي وو او کنــه .... خو

"هن رښتيا"

د يــو کــس نــيم زيبــرګے زمــا هــم تــر غــوږو شــوے ؤ او داســې راتــه محسوســېدله لکــه چــې راســره نــور يــاران هــم قتلــوي خــو بيــا وروســتو هڅو خبر نۀ شوم چې ګينې دا ولـې څنګـه او څۀ اوشو خېر! زۀ بيـا هـم پـۀ دې خفـه نـۀ ووم چې ولـې قتـل شـوم خـو پـۀ دې ضـرور خفـه ووم چـې د قاتـل پـۀ زړۀ کښــې ولــې نـۀ راتلـل هغـه تـه دا احسـاس ولــې نـۀ کېـدلو چـې زۀ دا دومـره غـټ ظلـم ولـې کـووم خـو دومـره بـه اووايـم چـې شـائد هغـه بـه نـۀ پوهېـدو خـو نـا......ولې چـې پـۀ دغـه وخـت کښــې خـو د قاتـل پلار هم موجوده ؤ۔

او بيــا داســې پــلار چــې ښــه اوږده ســپينه ګيــره پــۀ ســر ســپينه پګـړۍ او لاس کښـې ښـې اوږدې تسـبيح او دا خـو څـۀ چـې پـۀ هـره خبـره کښــې بــه ئــې د احــاديثو حوالــه هــم ورکولــه او د هغــۀ د رويــې نــه داســې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محسوسېدله لکه چې هغه ښځه لوئې پوهه او پرهېزګاره انسان ؤ ولې چې هر چاته به ئې ښځه ښځه نصیحتونه کول او د پردې کولو په باره کښې خو به ئې هر چاته نصیحت کولو خو د هغې باوجود چې د هغه پېغله لور په داسې لباس کښې د خپل کور نه راووتله چې د هغې نه حیا له هم حیا ورتلله......او چې پلار خپلې لور ته اوکتل نو غاړه ئې تازه کړه او خپلو تسبو له ئې زور ورکړو

لکه چې د غه جرم هغه ته هډو جرم نۀ ښکارېدو۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

د قمر ګل کاکا دوکان به پۀ مازيګري کښې داسې ګرمۀ لکه چې مېله لګېدلې وي ځکه چې پۀ دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يؤ دوکان ؤ او دغه وجه وه چې کۀ د ورځې به د کلي ټول خلک پۀ خپلو کارونو کښې بوخت وو خو د مازيګر اوزګار وخت کښې به ئې د قمر ګل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څۀ خلک خو به د مازيګر اينجوائمنټ لپاره هم راتلل يؤ خوا کۀ د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائے ځګې بنګلا او د زبردستې فضا خوندونه وو نو بل خوا قمرګل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين ګيرو مشرانو به ورباندې د حُجرې مېنه ماتېدله او دغه شان به ور پکښې د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل کۀ پۀ پوره نړۍ کښې به څۀ قسم نوے کار هم شوے ؤ نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازيګر به پکښې د کلي ټول مشران کشران پۀ ډېره مېنه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائے بل ځائے ټولګي ټولګي ګپونه لګولے کېدل چې پۀ دې کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناګهانه یو ډز اوشو چې د ډز اؤرېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاړه .څۀ ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل ګپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمرګل کاکا د کور نه د یؤ ماشوم ورې‌تې وریتې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اؤرېدو سره قمر ګل کاکا دوکان کولاؤ پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه .

خلک هم ټول ډېر پۀ حېرانتیا سره ګډوډ پۀ قمر ګل کاکا ورپسې شول قمر ګل کاکا چې پۀ خپل کور ور دننه شو نو د ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان پۀ لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې پۀ لیدو هغه نور هم وار خطا شو او پۀ تُندۍ ئې پۀ کاشف خان ورمنډه کړه غرض ئې دا ؤ چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خو لا به ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچو نه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور پۀ انګڼ کښې د کاشف خان پۀ مور پرېوتو د قمر ګل کاکا دغه نظر د کاشف خان پۀ مور پرېوتل څۀ ؤ چې زړۀ ئې یو درز اوکړو خُلۀ ئې وچه شوه او پۀ مړې کښې ئې لاړې اونښتې او چې د کاشف خان مور له پۀ درنو قدمونو ورنزدې کېدو نو چغې ئې کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بني

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بنې

هسې خو دنیا دا خبره مني چې ښځهٔ ډېر کم اصل بوتي دے او چې چرته هم دوه یؤ ځائے شي نو بیا به ئې وطن پهٔ سر راخستے وي او چې لاد یوې بلې بنې شي نو بیا خو دنیا څهٔ چې اسمان ته هم اؤر اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې ښځې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وې چې چا خو دې قرت کړے وے او داسې هم نهٔ وه چې ګینې فضلي باچا یو غصه ناک سړے ؤ او نهٔ داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا ټکے ؤ نو دا به ګینې یؤ مالدار او یؤ دولتمند سړے ؤ د فضلي باچا خپل نوم فضل خان ؤ خو د وړوکوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئیلو نو هغه نوم ؤ چې پهٔ ټول کلي کښې به پهٔ فضلي باچا یادېدلو فضلي باچا یؤ غریب انسان ؤ پهٔ کور کلي کښې به ئې چې څهٔ دیاړي مزدوري اوکړه نو ماښام له به ئې پهٔ درې واړو ښځو ښهٔ پهٔ خلاص مټ او پهٔ خوشحالۍ خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکړے ؤ او داسې خوږ مزاجه انسان ؤ چې درې واړه ښځې به ئې تعبیدارې وې۔

" هن .... رښتیا "

فضلي باچا دومره مست هم نهٔ ؤ چې پهٔ دومره غریبۍ کښې ئې درې ښځې کولې خو هغه د چا خبره چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خدائے چې چاته پېښنه کړي نو ځان دې ورته مېنخه کړي "

د فضلي باچا دوه کشران ورونړه وو د ډېر غربت لۀ وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ ورونو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه ورونړه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژندګلو نۀ شوه کولے کله چې درې واړه ورونړه زلموټي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه وارۍ د فضلي باچا پۀ سر شوې .فضلي باچا به پۀ کلي کښې دياړي مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې وربانديې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو ورونو سره مشوره اوکړه او د بابا د لاس پاتې شوے جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو ورونو له د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور ګُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېره شوله نو فضلي باچا خپلو ورونو له ودونه اوکړل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتو وو دغه رنګ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو ورونو فضلي باچا له ګاډے واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د ورونو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ ورونو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر له به پۀ ټول کلي کښې د هغوي پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ خُلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي ورونه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې دے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه خبـرې وې چـې د فضـلي باچـا پـۀ ورونـو د چـا د نظـر تېـرۀ غشـے ورپرېوتـو او يـوه ورځ دواړه ورونـه سـحر وختـي پـۀ يـو ګـاډي کښـې کـار لـه روان وو چـې د ګـاډي بريکونـه فېـل شـو او دواړه ورونـه سـره د ګـاډي تبـاه شـوي وو او د دواړو ورونـو ښـځې فضـلي باچـا تـه پـاتې شـوې خـو هغـه ورځ وه او نـن ورځ ده کـۀ د فضـلي باچـا پـۀ کـور کښـې چـا د ښـځو شر يـا د يـوې بلـې سـره خفګـان ليـدلے يـا د بـل د خُلـې نـه اؤريـدلے ؤ او دا خـو څـۀ چـې د فضـلي باچـا خپلـې وړومبـۍ ښـځې هـم داسـې نـۀ وه محسوسـه کـړې چـې ګينـې زمـا پـۀ حـق کښـې زمـا سـره نـور خلـک ولـې شـامل شـوي دي او دغـه شـان پـوره نهـه لـس کالـه تېـر شـو خـو چـا تـه ئـې دا احسـاس هـډو ور نـۀ کـړو چـې ګينـې زۀ دا هـر څـۀ نـۀ شـم برداشـت کـولے او ښـۀ پـۀ خوشـحالۍ بـه ئـې د خپلـو بنـو سـره وخـت تېراړولـو خـو چـې کلـه د کلـي پـۀ غـټ جومـات کښـې د جمعـې د مـونځ پـۀ موقـع ځـان مرګـي چاؤدنـه اوشـوه او د کلـي ډېـرې تورسـرې پکښـې کونـډې شـوې وې او ډېـر بچـي پکښـې يتيمـان شـوي وو چـې د دغـه چاؤدنې پـۀ شـهيدانو کښـې فضـلي باچـا هـم شـامل ؤ او لاخـو د فضـلي باچـا د مـرګ مياشـت نـۀ وه پـوره چـې د فضـلي باچـا د اولنـۍ ښـځې بـدې ورځـې شـروع شـوې او داسـې ورځ دې حرامـه وي چـې د فضـلي باچـا وړومبنـۍ ښـځې تـه بـه دواړه پـۀ ډلـه شـوې نـۀ وې او پۀ شريکه به ئې وهلې نۀ وه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

ما لاهغې ته په وړومبي نظر سم کتلي نۀ وو چې سترګو مې زړۀ ته د هغې د سپين مخ تصوير لکه د اسماني بجلۍ د پړق پشان رسولے ؤ او بيا زړۀ ته د تصوير رسېدل هم داسې وو چې د زړۀ په درياب کښې مې بې چپنې او ناقرارتوب داسې چپه اووهله چې زۀ به ئې بيا بيا هڅولم چې يؤ ځل بيا د هغه ښاپيرۍ د حُسن ننداره اوکړه . خو بل خوا کۀ هر څو د هغې ښائست زړونه په خپل ځان پسې لکه د مقناطيس راښکودل خو زما په سترګو کښې هم د حيا درياب داسې په موج کښې ؤ چې سترګې مې خکته کړې او د خپل ځان سره مې رو غوندې اووئيل چې

" مړه داسې ښائستونه مۀ ګوره د کوم ښائست چې تۀ قابل نۀ يې "

خو پۀ دې خبره مې زړۀ قائل نۀ ؤ او بيا بيا به ئې د هغه ښائست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بې خوده کړم چې سترګې مې اوچتې کړې او يو ځل بيا هغې ته پۀ کتو مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نۀ وو دا ځل چې ما هغې ته اوکتل نو هغې هم ماته داسې کتل چې د هغې کتل هم زما د کتلو نه کم نۀ وو.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

د سوات پهٔ نوي جوړ کړے شوي موټروے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د کلـه نـه چې د سـوات پهٔ موټروے د ګاډو تګ راتګ شروع شوے ؤ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات پهٔ موټروے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو لـهٔ وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دوېمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوټ کړے ؤ یـؤ ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نهٔ کولې تر دې چې نازو خپل خاوند دغې خبرې ته تیار کړو خبره ئې اومنله او دغه ورځ د سوات پهٔ موټروے تر پېښوره راغلهٔ.

نازو چې پهٔ پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنّا ئې پهٔ زړهٔ کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

" هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو پهٔ دغې غټ ګاډي کښې خو راله یؤ چکر راکړه کنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار اوکړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې پهٔ مخ ئې د خفګان اثار راخوریدل شروع شول او د نازو پهٔ هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړهٔ ئې د نازو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمـان هـم نيمګړے پرېښـودل نـۀ غوښـتل او د نـازو سـره پـۀ دغـه خبره متفق شو.

نـازو چـې پـۀ سـتاپ بانـدې ګـاډي تـه اوختلـه او ګـاډے روان شـو نـو نـازو تـه داسې محسوسـه شـوه لکـه چـې نـازو پـۀ اول ځـل داسې سفر کـړے وي او لکـه چـې د دې نـه مخکښـې ئـې چرتـه نـۀ ؤ کـړے پـۀ نـازو د دغـه ګـاډي د چکـر دغـه سـفر ډېـر ښـۀ اولګېـدو او زړۀ ئـې غوښـتل چـې تولـه ټولـه ورځ ئـې پـۀ دغـه ګـاډي کښـې چکـرې لګـولے تـر دې چـې نـازو د پـوره پېښـور د بـې ار ټـې پـۀ سـړک چکـرې راتـاؤ کـړې خـو چـې کلـه پـۀ سـتاپ د ګـاډي نـه راکوزيدلـه نـو د هغـې هغـه څـادر چـې د هغـې حيـا وه هغـه څـادر پـۀ کـوم کښـې چـې د هغـې هـر څـۀ پـټ وو اونښـتو او نـازو د بـې ار ټـې نـه د راکوزيـدو پـۀ پـړوو کښـې ډېـره بـده بـده راپرېوتـه او چـې د نـازو خاونـد د نـازو راوچتولـو لپـاره رارسـېدو نو نازو بيا وازه خُلۀ پرته وه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی محمد رسول ایلم د زمونږ د عصر یو زیرک او باشعوره ځلمی دی چې د شعر ولیکلو سره سره د نثر لیکلو د اهمیت او ضرورت احساس هم ورسره شته او د دغه احساس تر مخه د خپلو افسانو ورومبی مجموعه "غوټۍ اوړېږي" په کتابي صورت پښتو ولس ته سپارل غواړي. دې مجموعه کښې ټولې شل افسانې شاملې دي. د جوړښت او رغاونې تر مخه دا مختصرې افسانې دي خو د اختصار باوجود د افسانې کړۍ وړۍ او فني جوړښت ته د لوستونکيو توجه ځان ته راکاږي. په هره افسانه کښې د ښاغلي ایلم مشاهده، د هر کردار د ماحول او نفسیاتو تر مخه متوجه او ماهر ترجماني، د پلاټ او واقعاتو په تسلسل کښې د تلوسې رنګ او په مجموعي توګه د پښتنې کليوال ژوند عکاسي د ښاغلي ایلم افسانو کښې لا زیات زړه راښکونه پیدا کوي. د افسانې په میدان کښې د ښاغلي ایلم جان دا ورومبی قدم ډېر امیدناک دی چې په یقیني ډول د هغه د راروانو قدمونو نقشونه به ډېر پاخه او ځلانده ثابتوي. زه پوره اعتماد سره وایم چې د ښاغلي محمد رسول ایلم "غوټۍ اوړېږي" به د پښتو افسانې د تخلیقي سفر تر "غوټۍ اوغوړېږي" تر مطالعه وارسي او د هغه د افسانوي سفر غوټۍ به ضرور غوړېدلې ګي.

په مینه

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل

اسلام اباد ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

عامر پرنټ اینډ پبلشرز پېښور
aamirprint2011@gmail.com
0300-9019499

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library